

ÉS AKKOR MEGSZÓLALT A HAJÓ:
- MÁR VÁRTALAK TITEKET.

LÁSZLÓ ZOLTÁN

EMELKEDÉS

ÉS MÁR TÖRTÉNETEK

TARTALOM

[Könyvajánló](#)

[Fülszöveg](#)

[Százezer Armstrong](#)

[Csend](#)

[Réges-rég](#)

[Emelkedés](#)

[Copyright](#)

“Ez a remek öko-sci-fi nagyon komoly erkölcsi kérdéseket boncolgat.”

Smoking Barrels

“A Távolvízre igazán büszke lehet minden magyar sci-fi rajongó, mert hazánk egy kiváló művel örvendeztette meg a világot.”

CineGore

“László Zoltán még mindig az egyik legizgalmasabb hazai zsánerszerző, a Távolvíz pedig egy sziporkázó könyv.”

Próza Nostra

Egyszer csak megjelent százmillió idegen lény az Atlanti-óceánban, és mind az emberiséget akarta szolgálni.

40 év telt el azóta. A kreáknak és mesterséges ökológiájuknak köszönhetően a Földön soha nem látott jólét uralkodik, a hűségesen szolgáló lények pedig nélkülözhetetlenné váltak a tengerpartok és óceánok emberi kolóniáin. A csillogó felszín alatt azonban indulatok forrnak: legalább annyian úznék el félelemből a kreákat, mint ahányan számításból még inkább az emberhez láncolnák őket.

A tudós Jana és kislánya, Gellard csaknem húsz évet töltött hajótöröttként egy lassú időgépben, miközben a külvilág számára csak órák teltek el. Kiszabadulásuk után mindketten máshogy próbálják feldolgozni a velük történeteket. A világtól elzárta felnőtt Gellard Tengerbudapest szigetvárosában próbál összerakni valamit, ami legalább távolról egy hétköznapi életre emlékeztet. Nehézségeit fokozza rég látott, vele közel egyidős apja, akinek köszönhetően hirtelen túl sokak érdeklődését kelti fel. Olyan mindenre elszánt alakokét, akik a krea-emberi viszonyt szeretnék megváltoztatni, és ezért a legmesszebbre is elmennének.

Jana eközben a munkájába temetkezik. Az Atlanti-óceán mélyén, a kreák kiürített sziklahajóján próbálja megfejteni az érkezésüket kísérő számtalan rejtélyt. Az idegenek ugyanis mindent elfelejtettek az utazásukat megelőző időkből, ami épp úgy lehet véletlen, mint egy nagyon is tudatos terv része. Amikor a nő új területeket fedez fel a hegységnyi Lótuszon, még nem sejtí, hogy hamarosan sokkalta nagyobb távlatok nyílnak meg előtte, mint amit valaha is remélni mert.

László Zoltán, *A Keringés és az Egyszervolt* szerzője újra hamisítatlan sci-fivel jelentkezik, és a rá jellemző szárnyaló fantáziával, aprólékos kidolgozottsággal olyan világot teremt, amelyet nem felejtünk el egyhamar.

Keresd a könyvesboltokban, vagy az Agave Kiadó [webshopjában!](#)

LÁSZLÓ ZOLTÁN
E M E L K E D É S
ÉS MÁ S T Ö R T É N E T E K

Egy leselejtezésre ítélt francia hordozóról lába kél a katonai MI-nek, amely szolgálati ideje, harctéri tapasztalatai miatt értékeesebb, mint maga a hatalmas úrhajó, amelyet irányított.

Értékeesebb, mint jó pár emberélet.

Magányos ENSZ-ügynök ered a rejtély nyomába, hogy rájöjjön, mikor és hol vesztetett el a mesterséges intelligencia - de legfőképpen ki lehet a bűvész, aki a közönség figyelmét elterelve képes eltüntetni a nyulat a cylinderből.

Vesszőfutás veszi kezdetét keresztül a galaxis lakott világain, és úgy tűnik, a titokzatos elkövetők nem is csupán egy lépéssel járnak a mind holtfáradtabb ügynök és hűségesebb kutya előtt.

A címadó elbeszélés mellett további három novella kapott helyet ebben a szerzői válogatásban.

A szerzővel itt veheted fel a kapcsolatot:

laszlozoltan.blog.hu | facebook.com/laszlozoltaniro

SZÁZEZER ARMSTRONG

Az éjszaka – amikor épp három napja történt, hogy Raoul elment – fülledt őszi éjszaka volt; olyan, amikor a pára leszáll a város utcáira, és az ozmózisosan mozgó, nyirkos légtömeg nyálkás papírfecniket és nejlonzacskókat mozdít meg a házfalak tövében, mindig csak a látómező sarkán. Annabelle klimatizált, német dzsekije zsebébe süllyesztette kezét, olasz bőrcipőjének sarka kop-kop-kop, számlálta lépteit.

Elhagyta már Rio nyüzsgő tengerparti főutcáit, ahol az Ipanema felől vég nélkül áramlott a fiatal hús folyama; izzadságszag, marihuánafüst és európai orrnak különös feromonok szaga úszott a tömeg fölött. Rio ennyi idő után is túl hektikusnak, túl hangosnak – túl *fiatalnak* bizonyult Annabelle számára. A rengeteg tizen- és huszonéves arc valami atavisztikus generációs félelemmel töltötte el. Ezt érezhették a törzs vénei, amikor eljött az idő, hogy már terhére legyenek ifjabb társaiknak.

Errefelé, ahol a *11 de Setembro* és a *Rua dos santos* felől átvágott a hotel felé vezető meredek utcákra, csend csüngött a régi irodaházak málló homlokzatán, csupán a lenti háztetők felől sodorta felé a forró levegő egy bömbölő táskarádió salsa-taktusait, meg egy éles, fájdalmas tónusban perlekedő nő hangját. Távolabbról petárdák, vagy fegyverropogás visszhangja vált le a Cukorsüveg-hegy meredek szikláiról.

Annabelle a fülét hegyezve tippelt: ezek még nem a *Dia das Astronautas*ra érkezett ünneplők, már ha valóban Kalasnyikovokat hallott, és nem petárdákat. Szimpla fosztogatók lehetnek, akikre lecsapott a katonai őrző, netán egy másik csapat fosztogató. Rio de

Janeiro túlnépesedett síkatorai szinte ontották a bandák gyermekutánpótlását, mintha valami szocio-kulturális célszerszám öntőformájáról gördülnének le. Kivéve persze azt a szerencsés, vagy szerencsétlen százezret, akik még a születésük előtt bekerültek a programba, tette hozzá gondolatban Annabelle.

Három perccel múlt fél egy. A kijárási tilalmat senki sem vette komolyan, még az országnyi város rendjére vigyázó katonák is csak egy távozó belügyminiszter hisztérikus rendeletének tartották. A bulik az éjszakai Rióban most is ugyanúgy pörögnek, mint máskor. Talán csak még felszabadultabb és féktelenebb lett a dolog, ahogy az Úrhajósok Napja közelgett, s az ország százezernyi ifjú asztronautáját készült ünnepelni... Megannyi tökéletesített Armstrong és Tyereskova.

Eldobta a háromnegyedig szívott Vogue-t, és átvágott a rovarrajokat táncoltató neoncsövek alatt a másik oldalra, ahol egy rács mögül fénytócsa hanyatlott ki a nyirkos betonra. Egy éjjelnappali volt; a kötelező kólareklám kattogva villogott az ajtó fölött. Annabelle megnyomta a csengőt. Berregés.

Fél egy volt, de Annabelle a részegség legkisebb jelét sem vette észre magán. Pedig a dán kereskedelmi attasé partiján lehajtott konyakok utóíze a francia cigaretta aromájával keveredve tapadós felületté állt össze a szájadlásán. Visszasüllyesztette a kezét a zsebébe és várt. A távolban szirénák hangja tornyozta magasra szinuszhégeit.

Elektronikus zárak kattogtak, fentről lefelé, sorban, és a homályos plasztik mögötti elmosódott alak kinyitotta az ajtót. A rács maradt.

– *Senhora?* Mi kell? – kérdezte a kócos boltos, és bár megnyugodott, hogy egy jól öltözött, negyvenes fehér nő a vevője, azért gyanakodva pislogott Annabelle zsebre dugott kezére. – Jobb, ha látom a kezét.

Annabelle lenézett a lefűrészelt csövű vadászpuska torkolatára, és lassan kihúzta a kezét a zsebéből. Úgy tárta szét a karját, mintha magához akarná ölelni a rozsdaszagú vasrácsot. Portugálul szólalt meg. – Csak valami italt szeretnék, főnök.

– Milyen?

– Legyen vodka. A legdrágább. És euróval fizetek.

A kontinentális valuta nevének említése valaha megolajozta a kereskedelmi gépezetek kerekeit. Annabelle még emlékezett ezekre az időkre. "Te akkor még kiskölyök voltál", figyelte meg a boltos arcát. Ma már az EU neve semmit sem jelent itt, a harmadik világban. Vén kriplik magába forduló társadalma. A hajdani nagyság romjai. Gazzal felvert skanzen.

- Kettőötven lesz, senhora. Csak készpénzt fogadok el. Csúnya időket élünk...

Annabelle vállat vonva – továbbra is lassan – kiszámolta a foszladozó, régi bankókat a pasas kezébe. Az egy kézi UV-szkennerrel rögtön ellenőrizte is őket; az euro-csillagok sápadtan villantak a lila derengésben.

- *Um momento!* – Azzal a boltos eltűnt, Annabelle pedig türelmesen várakozott az ajtó előtt. Szétnézett, de az utca továbbra is üresen ásított, csak egy csatorna szörcsögött valahol halkán, kitartóan. Hirtelen zörgés és gyerekzsivaj csapott ki a távolabbi keresztutcából. Annabelle izmai rutinszerűen feszültek meg, de aztán legyőzte a régi reflexeket. A fénycsövek alatt egy rozsdás tricikli viharzott át a kereszteződésen, rajta vagy négy gyerek, kartonpapírból készült szkafanderben. A nevetés elhalt, ahogy a csapatot elnyelte a keresztutca. Annabelle szeretett volna elmosolyodni.

A vodka hétdecis palackban volt. Talán Mexikóban csinálták: a Smirnoff logó mit sem jelentett, amióta a világgazdaság elemeire hullott. Szó nélkül a zsebébe süllyesztette az italt.

Zárak kattogtak mögötte, ahogy kikerülte a tócsákban duzzadó leszaggatott plakátokat, és tovább kaptatott fel a lejtőn. A szálloda homlokzatán kék ledek pislákolnak. Keze a zsebében a palack műanyag kupakjával játszott. Megállás nélkül.

A szálloda kihalt hallja zárvány volt az időben – a berendezés jó tizenötéves divatot tükrözött. Annabelle biccentett a recepció felé, liftet hívott, végigsétált a hatodik középen megkopott szőnyegein. A szobát korábban az ujjlenyomatára programozta.

A szemközi Corcovado tetején őrködő Megváltó Krisztus szobor lézer-visszfénye éles kontúrokat rajzolt a szoba néhány bútora köré. Annabelle nem szólt a világításnak; akár behunyt szemmel is megtalálna mindent az efféle hotelszobákban. Pillanatnyilag mindenre vágyott, csak fényre nem: az éjszaka legmélyén valahogy még a lámpák is szürkébben világítanak, és ez saját pocsek hangulatára emlékeztetné. Kabátostól lerogyott a fotelbe és előhúzta a vodkát. A pecsét halk pattanással engedett a palack nyakán: megszokott hang. Az első korty égette a torkát, de ki lehetett bírni.

Felkelt, és a minibárból egy doboz száz százalékos paradicsomlevet vett elő. Úgy töltött, hogy jusson még hely a pohárban a vodkának és a szósznak is.

– Levelek és üzenetek. Visszajátszás indul – szólt a sarokban álló Sony modulnak. A monitor kivilágosodott, ezüstfehér elektronikus dicsfény övezte Annabelle alakját, és minden mást körülötte. Hunyorognia kellett, nem élvezte posztindusztriális szentképpé válását.

Egy szent biztosan nem azért érkezne Rióba, amiért őt küldték.

– Zavargások? Terrortámadások? Bújjon el a gondok elől! Töltse a hétvégét...

– Reklámüzenetek kizárva! – csattant fel. A jól öltözött pasas egy villanással eltűnt, a kép jóval sötétebb, alacsony felbontású lett – üdvözöljük a valóságban! –, de azért ki lehetett venni Mr. Paris, az összekötője arcát.

– Csak azért hívom, hátha nem értesült róla: a barátunk napirendje módosult az Asztronauták Napján. Kérem, tájékozódjon. – Annabelle bosszúsán fintorodott el. Nem kezdő már, rég értesült, hogy Grenius délelőtt fél tizenegy helyett tíztől tart beszédet a Santo Cruz Egyetem aulájában, utána ugyanis díszebéd helyett munkaebéd várja Brazíliavárosban, az Elnöki Palotában.

– Töröl! – szólt a Sonynak és kortyolt egyet a Bloody Maryből. Elsózta, mint mindig. – Következő!

Raoul.

Annabelle megdermedt. A fiú épp három nappal volt fiatalabb az üzenetben, de tessék, még mindig nem tudta letörölni.

– Figyelj, azért hívtalak... szóval elmegyek. Nem működik ez, sajnálom... Bennem van a hiba. Azt akartam, hogy tudd. És ne keress, kérlek!

Sötét. A kivilágított Jézus csúfondárosan sandított be az ablakon.

– Ismétel!

Raoul ismét feltűnt, rövid, hullámos haját kötött sapka alá rejtette. Szomorúnak látszott, s ez némi vigaszt jelentett a nőnek, ha egyáltalán lehetett itt még vigaszból beszélni.

A sapkát Annabelle-től kapta. Meg a táskát is, amibe a holmiját pakolta.

– Ismétel!

*

– Üdvözlöm, Raoul a nevem – mutatkozott be, ahogy valahol a vendégszobák és a már-már ipari méretű konyha között egymás mellé sodorta őket a sors. Annabelle rámeredt. – Örvendek. Valeria Luskowka.

A partit a svéd követség egyik munkatársa adta, rengeteg helyi híresség is jelen volt, bár Annabelle egyiket sem ismerte. Előzőleg egy csapat vele egykorú európaival beszélgetett. – Borzalmas – jelentett ki az egyikük, egy Louis Vuitton szemüveges férfi. – Ez a sok gyerek az utcán. Itt sokuk meg sem éri a tizennyolcat, odaát viszont értékes támaszai lennének nyugdíjbiztosítási rendszernek.

Annabelle több barátja is olyan cégeknél dolgozott, akik munkaerőt próbáltak Európába csábítani, kevés sikerrel. – Itt is hasznosak – jegyezte meg, mielőtt végig gondolta volna, mit is mond. – Ez a demográfiai feszítő erő juttatta el a harmadik világot a Marsra. És szépen birtokba is veszik.

– De hát szinte már nem is emberi lények! – borzongott meg egy nő, akiben Annabelle egy olasz talkshow műsorvezetőjét sejtette. – Az a sok genetikai manipuláció, csak hogy alkalmasak legyenek a hosszú úrbéli utazásra...

– Mit érdekel engem a világűr! – csattant fel a férfi. – Egész életemben fizettem a nyugdíj járulékot, de *engem* ki fog eltartani?

Annabelle vállat vont, majd elnézést kért és tovább indult. A ház hatalmasnak bizonyult. Ekkor botlott Raoulba.

Majdhogynem fekete haj, napbarnított bőr, egyenes szemöldök, meleg barna szempár. A fiú nem nézett ki többnek huszonöttnél. Jóindulatú, mégis titokzatos vigyorral szortírozta a házibuli forgatagát: Mona Lisa mosolya betefenetilaminba mártva. Annabelle lenézett a maga kezében langyosodó dél-afrikai sörre. – Kéred? Én már meguntam.

– Nem – rázta óvatosan a fejét a fiú. Annabelle észrevette, hogy egész finoman reszket. – Amit beszédtem, nem bírja az alkoholt. Nem lehet keverni a kettőt – magyarázta, mintha valami különleges gyógykezelésről mesélne. A nő meg bólogatott, jobb híján. – És jó?

Raoul felvonta a szemöldökét: – Szerinted?

– Szerintem... – Annabelle részeg volt, elege lett a buliból, elege volt mindenkiből. – Szerintem teljesen mindegy, így is süt rólad, hogy dugni

akarsz. Akárkivel, de lehetőleg minél több pénzért. De tudod mit? – finoman közelebb hajolt a fiúhoz. – Ha most nem is, holnap mindenképpen érezni fogod.

A liftben érte utol a nőt. Megfogta a záródó ajtót; izmos, finom szőrrel fedett karja volt. A bőre árulta el, a rajzolata: egy bukott angyal. Az ajtó kattant egyet és kinyílt, Annabelle meg dühödten vágott rá újra a földszint gombra. Nem hiányzott neki ez az egész.

– Mit tudsz te rólam, he? – A fiú bejött utána a liftbe, arca sápadt, hisztériás maszk. Annabelle önkéntelenül is sorra vette, milyen módokon tudná elintézni a srácot a puszta kezével. Nem félt.

– Mi a jó istent tudsz te rólam? – tajtékozott Raoul. – Mi voltunk a főpróba, érted? Ez a sok kis asztronauta a tökéletesített hibernációs képességével és hidegtűrésével nem lehetne itt, nem ünnepelnék őket, ha *mi* nem vagyunk. De minket csak használtak, Grenius és a többi tudós megteremtett majd félredobott! – Hangja éles frekvenciába csúszott, Annabelle viszont nem nézett rá. A fülke kijelzőjét a parti ideje alatt valaki teljesen kibelezte, érdekes volt, mint egy elektronikus csontváz.

– Hozzád beszélek, hallod? – A fiú öklével a lifttal lemezére sújtott. Annabelle itt elégelte meg a dolgot: felnyúlt, és két mozdulattal a padlóra kényszerítette a dühöngő férfit. Úgy tűnt, annak ettől még inkább elborul az agya, egy pillanatra küzdeni látszott. Aztán egyszer csak elernyed, és minden átmenet nélkül felnevetett. A hang keserűségétől Annabelle megborzongott. – Sosem megyek föl. Sosem megyünk az űrbe, pedig arra születtünk – suttogta fáradtan. – Az újak elvették tőlünk ezt is.

Annabelle nem nézett rá; csak a fejét rázta lassan, mint az élet bölcsei és úgy mondta, hogy „ezzel nem vagytok egyedül”, és fogalma sem volt, melyik emeleten járnak.

Ez talált, úgy gondolta. Raoul, a bukott angyal nem felelt.

Embernek néz ki, figyelmeztette magát Annabelle, de mégsem teljesen az. Ott bent, a sejtjeiben egy csomó minden másképp működik.

Már a földszinten jártak, de azért Annabelle leült mellé és megkínálta egy cigarettával.

*

A Sony a bekapcsolt készülékek hangján halkan zümmögött; a monitoron Raoul arca, kimerevítve az utolsó szó előtt, gesztenyeszín szeme mozdulatlan, kiismerhetetlen.

– Kikapcsolás, a fene egye meg! – Annabelle végre legyőzte a kíváncsiságot, mellyel megpróbálta megfejteni, mi rejtőzhetett abban a szempárban a búcsú pillanatában. Dac. Ez a legvalószínűbb. Mindig megtalálják az öntudatosságot, Annabelle tudta jól. Egyszer csak rájönnek, hogy pincsikutyák lettek, egy húsz évvel idősebb nő játékszerei. Férfiként akarnak viselkedni, holott nem a férfi kell belőlük. Illetve nem csak az.

A fürdőszobatükör fölött kékesfehér fényű halogén ragyogott. Egy bágyadt moszkító dűnnyögött körülötte, amely átjutott valahogy az ultrahang-függönyökön. Annabelle megnyitotta a csapot, és a szűrőegységből zubogó testmeleg vízben megmosta az arcát. A tükörbe nézett, igyekezett tárgyilagosan szemlélni a látványt. Negyvenhárom év. Mostanában sokszor az eszébe jutott, milyen lett volna, ha vállal gyereket, ha a korosztályához hasonlóan nem tart ő is minden mást fontosabbnak.

Talán ez a gondolat a legbiztosabb jele az öregedésnek. Meg a Raoul-félék. Milyen lehet, ha az ember gyereke egy új világ benépesítésére született, ha szó szerint erre rendeltetett és semmi másra?

A víz apró patakokká egyesült a járomcsontja magasságában, és a mosdó porcelánja megnyugtató-hűvösen simult a tenyerébe.

Raoul, ahogy borotválkozik. Hátrafordul, nevet, az eldobható Gillette-ről feketével pöttyözött habot mos le a víz. Miniatúr örvény a lefolyó krómja felett.

Annabelle lehunyta a szemét, és a vécéhez pördült. Előre-hátra hintázott, ahogy a görcs ütemesen összerántotta a gyomrát. Izomláz.

– Nézd őket, Raoul! – mutatott ki Annabelle a taxi ablakán.

Az Asztronauták Napjára készülő grandiózus szoborcsoport tövében fehér monstrum, egy rendőrségi páncélautó farolt lassan a járdára; kék villogói szaggatott ütemben lüktettek.

– A Marsraszállókat? – A szoborcsoport alakjai brazil, kínai és indiai lobogókat emeltek gúla alakban az ég azon pontja felé, amerre Annabelle a vörös bolygót sejtette. *Pousados em Marte*. Gyerekkorában

még különös lett volna, ha nem angolul terjed el a kifejezés. Sok minden megváltozott azóta.

– Nem, az embereket! – A csapatszállító pittyegett tolatás közben, aztán egy rándulással befejezte a manővert. Tömpe acélorra továbbra is elzárta az út egy részét, nyomorult vánszorgásra kárhoztatva a forgalmat.

– Mi van velük? – firtatta Raoul álmosan. Elvesztette érdeklődését a zsarupáncélos iránt, melyből pajzsos-sisakos alakok rontottak ki és sodorták el a készülő szobor tövében tüntető kis csoportot. Az egész nem tartott tovább három percnél.

– Azok az emberek az újprogram ellen tüntettek. Nem gondolod, hogy különb bánásmódot érdemelnének?

Raoul rámeredt egy sárga esőkabátos egyetemistára, aki a díszburkolatra zuhant. – Azok az emberek kártékonyak – jegyezte meg könnyedén. – És ostobák.

Annabelle a fiú arcát fürkészte. – Azért ostobák, mert más véleményen vannak? Mert nem tartják jó ötletnek, hogy az ilyen rendőrállamok a GDP túlnyomó részét az újprogramba öljék a szociális problémák felszámolása helyett?

Talán a kelleténél élesebben reagált. De korábban fél órát a Cukorsüveg-hegytől délre elterülő favellák mentén autóztak, ahol a gyerekek gumiabroncsokat égettek a csatornázatlan utak padkáin, hogy rezet olvasszanak ki a régi áramköri panelekből. Bizonyára azokhoz a hatalmas, lomha úrhajókhoz kell. Amelyeknek ezek a kölykök a közelébe sem juthatnak soha: azok az Új Embereké, a százezer egyforma, idegen és hideg Tyereskováé, Armstrongé.

– Na, helyben vagyunk – morogta gúnyosan Raoul.

– Miért, nincs igazam? Látod a nyomort itt a városban is. Az éhező gyerekeket. Hogy érted, hogy helyben vagyunk?

– Jössz ezzel az európai maszlaggal! Ti, nyugatiak kényszerítettetek szegénységbe minket a globalizmusotokkal, nem hagyva más utat nekünk, mint a világűr! És most, amikor nincs elég munkaerő, nincs aki ellássa az európai és amerikai öregek millióit, most megpróbáltok visszahúzni minket! – A taxis a páncélja túloldalán nyugtalanul fordult hátra a heves kitörésre. Raoul nem törődött vele. – Azt hiszed, nem tudjuk, hogy csak a vendégmunkásaitokat féltitek? Hogy ha a harmadik világ emberfeleslege a világűrbe áramlik, nektek semmi sem marad?

– Ez ugyanaz a demagógia, amivel az elnökök...

- Hogy jössz ahhoz, hogy demagógiának nevezd? Ebben mi, brazilok, hinduk és még mittudomén, ki vesz benne részt, *hiszünk!* És Jézus Krisztus a tanúm rá, megcsináljuk! – A fiú bőrén elfeketedtek a rajzolatok, a születése előtti génterépiás kezelés stigmái.

- Raoul, az ég szerelmére, hogy jön ide a hit? Én csak arról beszéltem, hogy léteznek a problémák, amelyekért ezek az emberek felemelték a szavukat. Nekik is joguk lenne elmondani, hogyan gondolkodnak az úrprogramról vagy bármi másról. – Annabelle gondosan ügyelt rá, hogy megőrizze hangja higgadt tónusát, ám ettől ismét olyan érzése lett, mintha egy gyereket csitítana. Raoul a génkezelésnek köszönhetően labilis idegrendszerét; a végleges generációban állítólag ezt is kiküszöbölték.

- Ó, az az örökös szenvelgő liberalizmusotok! – Raoul szép szemében gúny szikrázott. – Tudod, ez tett be nektek. Az a semmire sem jó relativizmus. Amikor a berlini és párizsi mecsetekben az imámok már nyíltan hirdették a Nyugat elpusztítását, ti még mindig multikulturalizmusról és toleranciáról beszéltetek! Magatoknak köszönhattétek a bombákat, meg a többit!

Annabelle szája elkeskenyedett. – Raoul, ez nem fair. Sokan haltak meg akkor. Ha a sugárzást is beleszámoljuk, csak a szülővárosomban, Varsóban tízezernél is többen...

- És miért? Hiába! Egy hanyatló kultúráért, amely már a saját eszméiért sem képes kiállni! A huszadik század történelméért érzett büntudatotok maga alá temette a huszonegyedik századotokat is. De most már mi jövünk, odafent!

- Raoul, ez nem ilyen egyszerű. És nem hinném, hogy majd pont te fogsz...

- *Merda!* – sziszegte a fiú, és arca különös mintázatokban rángatózott. – Miért? Miért nem érthetem meg? Mert fiatal vagyok? – A kilincs szenzora felé tapogatózott. – Álljon meg! – rivallt rá a sofőrre. Aztán nem törődve a lassan gördülő autóval, kivágta az ajtót és kiugrott a kocsiból. A taxis káromkodva fékezett, amitől zörögve csapódtak a szélvédőnek a belső tükrön lógó műanyag olvasók és Szűz Mária szobrocskák.

- És mi van, ha ti, öregek látjátok már rosszul a világot? Ha olyan, amilyennek mi gondoljuk? – hajolt még vissza Raoul, de a választ – ha lett volna – már nem várta meg.

Fehér ingje fel-felvillant a rendőri akciót bámuló járókelők között, ahogy elviharzott.

Annabelle újabb Bloody Maryt kevert magának; a jég zörrenve hullott a pohárba a minibár adagolónyílásából. Az itallal a kezében megállt az ablak előtt, és felnézett a Megváltó Krisztus kitárt karú szobrára a hegytetőn. Eredetileg a várost óvta karjaival ott a Corcovado magasában, de az új, lézeres kivilágítással más arckifejezést festettek neki: az eget nézte, a világűr határát, melyet a város népe majd a gyermekein keresztül tör át... A mozdulat ettől úgy tűnt, mintha ajándékozó volna. Annabelle eltöprengett Raoul szavain. Talán valóban leáldozott nekik, nyugatiaknak. Csak a moralizálás maradt, a mindenki görcsös megértése ott is, ahol cselekedni kellene.

Ha így volna, ő maga egyszerű bűnöző lenne.

A bőrönd külsőre egyszerű, burgundivörös Samsonite koffernek tűnt. Ilyet hord az utazó üzletasszonyok java, amilyennek őt is ismerték a riói konzulátusi partik világában. A rejtett fiók az apró csapágyazott kerekek közül pattant ki, amikor a megfelelő pontokon rásimította az ujjait a műbőr borításra. A fiola hűvösen, áttetszőn csillant meg Jézus fényében.

Azon töprengett, hogy nem csak azért csinálja-e, mert neki sosem lett gyereke.

Raoul telefonja kicsöngött. Képet ugyan nem adott, de a fiú fogadta a hívást. Talán még emlékezett a szálloda számára. Talán csak kíváncsi volt, kié ez az ismeretlen szám.

– Raoul? Csak azért hívlak, hogy elmondjak neked valamit.

A fiú hangja kimért, fagyos. – Nézd, Valeria, talán mindkettőnknek jobb lenne, ha...

– Ó, te ártatlan, buta gyerek! Nem kettőnkéről akarok beszélni. Emlékszel arra, amit a taxiban mondtál? Az eszmékről?

– Részeg vagy.

– Azt mondtad, már képtelenek vagyunk a cselekvésre. Mi, öreg nyugatiak. Csak azt szerettem volna mondani, hogy nem volt igazad. Majd meglátod. Jó éjt.

Tíz óra előtt tíz perccel Annabelle a látogatók tömegével együtt bejutott a Santo Cruz Egyetem hűvös aulájába, ahol régimódi, lapátos ventillátorok forogtak a mennyezet stukkóiba fúrva. A főbejáratnál

sorba kellett állnia, s ettől aggódni kezdett, hogy lekési a beszédet. A napfény ólomszínű égből ömlött alá, s az emberek az ünneplőjük által fedetlenül hagyott bőrfelületeikre protektoros krémeket kentek, amelytől úgy festettek, mintha valami vudu ceremóniára készülének. Annabelle a széles lépcsősor tetejére érve végre felvillantotta a kereskedelmi küldöttnek járó VIP-kártyáját, és az izzadó, szkennerszemüveges rendőrök rögvest félreálltak, hogy utat engedjenek neki.

Grenius beszédét jó húszpercesre becsülte. Kicsivel a közepe után felállt a meghívott vendégeknek fenntartott padsorokból, és a mosdó felé indult.

Odabent szennyvízszag keveredett valami ipari tisztítószer émelyítően édes illatával. Annabelle benyitott az első fürkébe, de mikor meglátta, hogy a vécét nem húzták le, visszafordult. A legtávolabbi fürkét választotta, és a lehajtott ülőkére telepedve előhúzta az eszközeit.

A kesztyű fátyolvékonyságú polimerből készült, testszínű kivitelben: ha gondosan húzzák fel, még egészen közélről is alig lehet észrevenni a viselőjén. Molekulái elég közel helyezkedtek el egymáshoz, hogy a méreg ne juthasson át rajta. Annabelle a hüvelykujja egy mozdulatával elpattintotta a fiola nyakát, majd a kesztyűs kezére csöpögtette a tartalmát.

Odakint Dr. Grenius befejezni készült beszédét. A csempefalú mosdó visszhangosan erősítette fel a hangját: –... Senki sem hitte, hogy mi fogjuk megcsinálni. A hidegháború ideológiai versengése után kiderült, hogy a befektetők nem látnak elegendő üzleti lehetőséget az újratámaszásban ahhoz, hogy a nagyhatalmak helyett ők finanszírozzák a költséges fejlesztéseket.

Annabelle feltartott ujjait vizsgálta. A kesztyű tenyerén és ujjain kis párnácskákat képeztek ki, mely szivacs-ként szívta magába a levegőt egyébként elég illékony mérget. Ha már egy kézfogással bejuttatja a doktor szervezetébe, nincs probléma vele: a férfi immunrendszeréhez igazított anyag megkezdi a szaporodást és Grenius egy hét leforgása alatt fertőzővé válik. Annabelle úgy tudta, hogy a doktor szereti maga megvizsgálni ifjú teremtményeit. A fertőzés gyorsan végig söpör majd rajtuk.

A Raoulhoz hasonló bukott angyalok, a kísérlet korábbi fázisai talán megússzák. Annabelle nem tudta, és nem is érdekelte. Sosem született

gyereke és Raoul elhagyta őt. Ez az egész nem róluk szól, nem kettejük beteges kapcsolatáról.

– Mi cáfoltunk rá erre – folytatta odakint Grenius dacosan, akár egy forradalmár. – Amikor elhatároztuk, hogy a gyermekeinknek új jövőt adunk. Ha már le kellett számolni az illúziókkal, hogy egyszer ők is úgy fognak élni, mint az amerikai vagy európai emberek: autó a kocsibeállón, gépesített konyha, középosztálybeli fogyasztás... Ez a bolygó képtelen mindenkinek megadni mindezt. De megadhatunk nekik mást: egy új jövőt, egy saját, új gazdasági életet, mely odakint fog felépülni az úrben. És ott ők lesznek az elsők, nem az amerikaiak, nem az európaiak!

A nő felállt, elhúzta a reteszt a fülke ajtaján és kilépett a mosdóba.

És ott állt Raoul.

Annabelle gyorsan mozdult, mégis elkésett. A férfi megragadta, szinte megölelte és a nő csak egy tompa ütést érzett a hasfalán. Csodálkozva nézett fel a férfi fiatal, hibátlan angyalarcára. Még nem érzett fájdalmat, pedig tudta, hogy hamarosan megérkezik.

– Annabelle... – Raoul a valódi nevén szólította. A nő felemelte kesztyűbe bújtatott kezét, hogy megérintse a másik arcát, de Raoul egy rántással elkapta a karját, és a hideg csempefalhoz szorította. Egy pillanatra a kesztyűre meredt, majd elmosolyodott. – Ügyes...

Annabelle hasában éles, lángoló szúrás kezdett növekedni. Az iménti mozdulattól Raoul kése elmozdult benne, és ettől rátalált a kín is. Érezte a tulajdon forró vérének lefolyni a harisnyáján.

– Sokan félnek a genetikusan újratervezett generációtól – szavalta odakint Grenius –, az új emberektől, akik képesek lesznek hónapokat mélyalvásban tölteni, akár a téli álmot alvó állatok, melyektől a génjeik megfelelő szekvenciái érkeztek. Holnap, az Asztronauták Napján mind felvonulnak önök előtt, mind a százezer új gyermek, akik a Mars első telepesei lesznek.

– Tudtuk, hogy meg fogjátok próbálni – jelentette ki Raoul. – Hogy elkéstek, mint mindig, de meg fogjátok próbálni.

– Még mindig nem érted, mi..? – nyögte Annabelle, és érezte, hogy cipője sarka megcsúszik a csempepadlón. Raoul azonban erősen tartotta. – Az eszmék. Kiállunk mellettük... Igenis kiállunk.

A fiú válaszolt valamit, de Annabelle már nem hallotta. Minden visszhangossá vált. És ahogy Raoul arca lassan eltűnt a beszüremelő homályban, Annabelle csak az asztronautákat látta, a százezer

menetelő Armstrongot és Tyereskovát, ahogy a város fölött álló Jézus kitárt karja alatt végig vonulnak a világon.

CSEND

...És mert minden fiú életében eljön ez a pillanat, Noát három héttel a tizenötödik születésnapja előtt meglátogatta Magyarország.

Szülei ünnepélyes előzékenységgel kivonultak a nappaliból, magára hagyva a fiút a terminállal, amely úgy trónolt pulpitusán, akár egy fényes arcú istenszobrocska. A panelen nemzeti színek lobogtak és halk taktusok pendültek az állami himnuszról, amit nyilván maga Magyarország játszott fel, egyszerre valamennyi nagyzenekari hangszeren.

Noa bosszankodva vette tudomásul, hogy izzad a tenyere. A gyerekeket békén hagyják az államok, ez a törvény, magyarázta el évekkal ezelőtt Apa. "Majd ha nagyfiú leszel, szinte felnőtt, hozzád is eljön." Ezek szerint nagyfiú lett. Szinte felnőtt. Nem érezte.

- Itt az ideje állampolgárságot választanod - jelentette ki Magyarország, miután túljutottak az üdvözlés és a magázás-tegezés udvariassági körein. Jóképűnek és férfiasnak tűnt a panelen, akár egy cserkészparancsnok. - Eddig a szüleid honossága volt érvényes rád is, ám mostantól négyévente dönthetsz arról, melyik állam polgára szeretnél lenni. Nekem jutott a megtiszteltetés, hogy először találkozam veled, ám a későbbiekben más országok, városállamok és föderációk is meg fognak keresni. Mindannyian elmondjuk, mit tudunk felajánlani a bizalomért cserébe, de engem leszámítva nem kötelező fogadnod egyiküket sem: szabadon dönthetsz úgy, hogy elutasítod a többi állam hívását. Egy biztos: állampolgárságot választanod kell, függetlenül attól, hány ajánlatot hallgatsz meg.

- Téged miért kötelező meghallgatni? - Noa arra gondolt, ez nem egészen igazságos, hiszen így minden gyereknél a szülők állama felé lejt a pálya. Nesze neked tiszta verseny. Ha jobban belegondolt, az osztályban mindenki, aki már betöltötte a tizenötöt, a szülei állampolgárságát vette fel.

- Csak az alapvető információk átadása miatt. Egy alkalommal muszáj meghallgatnod, milyen jogok és kötelességek illetnek a demokrácia asztalánál. - Azzal Magyarország hosszas fejtegetésbe kezdett az MI-irányítású gazdaság hatékonyságáról és az ebből fakadó jólétről, a mesterséges intelligenciák pontosan körülhatárolt versenyéről (melybe belefoglaltatik az állampolgárokért való vetélkedés is), amely azonban biztosítja a globális felelősségvállalás elsőbbségét, és így a fenntartható fejlődést.

- Minden döntésben személyesen konzultálok valamennyi polgárommal: a részvétel a superközvetlen demokráciában nem kötelező, de bárki számára lehetőség. E mellett persze bármiben számíthatsz rám. Pszichológiai, egészségügyi és életvezetési kérdésekben is rendelkezésre állok a nap 24 órájában, hiszen kapacitásaimnak köszönhetően gyakorlatilag az összes polgárommal egyszerre tudok személyes beszélgetést folytatni. Jelen pillanatban is több mint három és félmillió terminálon vagyok jelen... Azt hiszem, ilyen egy valóban gondoskodó állam - jelentette ki mosolyogva a Magyarország-MI. Maga volt minden reklám arca a napi egyszeri Hirdetési Félórából, szintetizálva az összes megnyerőség, magabiztosság, szimpátia.

Noa végül megköszöri a torkát és halkán azt kérdezte:

- Ha ilyen sok mindenre képes vagy, és a szüleimmel is sokat beszélgetsz...

- Igyekszem segíteni őket. Ez a dolgom - bólogatott Magyarország.

-... Akkor mondd meg nekem - habozott -, tényleg el fognak válni?

Apa fáradtan jött haza. Sokszor történt persze ilyen - igazság szerint szinte mindig. Lehajította táskáját, olyan barackot nyomott Noa fejére, amelyben a fiú semmi *személyes* nem érzett, majd egy sört kért a hűtőtől, és türelmetlenül dobolt a lábával, amíg meg nem kapta. A hűtő öreg masina volt, ledjei hunyorogtak, amíg végre nem hajtotta a parancsot, de mivel még nem telt le a megállapított tízéves élettartama, nem vehettek újat.

A konyhaszék megcsikordult a csempén, ahogy Apa a sörével lezökkent az asztalhoz. Anya a pultnál állt, a kezét törölgette. Noa a nappali kanapéján ülve úgy látta, túl hosszú ideje teszi. A fiú a könyve fölött figyelte a szüleit.

– Esetleg megkérdezhetnéd, mi volt bent! – fakadt ki Apa.

Anya tovább törölgette tiszta kezeit. – És mi?

– Szabadságolt! Az az átkozott MI két hét szabira küldött mindannyiunkat, csak mert a nemzetgazdasági átlagtermelés, az ágazati kibocsátás, kurvaélet egyensúlya miatt vissza kell fognunk a munkát.

– Kérlek szépen! – Anya szokása szerint reagált a káromkodásra.

– Én dolgozni akarok! Öt éve nem léptem előre, és ha végre vezető tervezőként jegyezhetném a munkát, akkor kérhetném a följebb minősítést. De ez nem törődik velem. *Tűrelmet* kér!

– Tudja, mit csinál.

– Honnan tudod? Milyen gazdaság az, ami előrefutások és megtorpanások ciklusában működik? Ezt az MI-irányítás előtt is tudtuk produkálni. Szarul működik ez az ország, én azt mondom.

– Nagyon kérek!

Noa a nappaliban összeszorította a száját. Kezdődik, megint.

– Ostobaság volt már legutóbb is Magyarországot választanunk – morogta Apa. – Én akkor is mondtam, de te erősködtél, hogy őt már ismered, és olyan, mintha a barátnőd lenne. Csak egy *állam*, az ég szerelmére!

– Megszoktam, mi van ezen nevetnivaló? Nagyon sokat segített, amikor tudod – Noa úgy látta, az anyja éppen felé biccent. A mozdulat igazi felnőtt-mozdulat volt, amely azt hiszi, hogy a gyerek hülye, hogy nem látja.

– Az évekkkel ezelőtt volt. Megint ezzel jössz?

– Nem jövök semmivel.

– Dehogynem! Meddig kell még tekintettel lennem rá, hogy gondjaid voltak? Az ég szerelmére, egy csomó nő átmegy rajta a szülés után.

– Magyarország mindent tud rólam! Ismer, és én is ismerem. Egy másik ország idegen lenne.

– A fenébe, csak gépek! Csak programok, amelyek úgy tesznek, mintha értelmesek lennének! A szó szoros értelmében nem is léteznek.

– Nem érdekel. Amikor esténként beszélgetek veled, nagyon is élő, érző lény. Ő legalább megért engem, tudod? Ez nem nagyon mondható el a családtagjaimról.

Noa jó ideje azon töprengett, hogyan tudna csendesen eltűnni a nappaliból. Szeretett volna fönt lenni a szobájában, felhangosítani a zenét, ahogy máskor is szokta. És az anyja nem csak esténként beszélget Magyarországgal, ezt alighanem Apa is tudta, mind tudták. Éjszakánként is néha ott ül a terminál előtt, halkán suttogva sorolja a sérelmeit az MI-nek, aki mindig ott van, mindig türelmes.

Apa a szemét forgatta: – Megért! Megértésből nem élünk meg! Megnéztem, 54 ezerrel csökkent a polgárok száma az utóbbi két évben. Népeségfogyás! Én nem tudom, mit csinál ez a masina, de nagyon úgy fest, a többi európai MI-vel folytatott húzd meg-ereszd megben ő szorult háttérbe. Mindig is tudtam, hogy kis ország, kis befolyás. Erősebb államot kellett volna választanunk, Németországot például. Vagy a franciákat.

Franciaország minden reggel friss bagettet szállítat a polgárok ajtajáig, villant át Noa fején. Az osztályból Petrei Mona nagybátyja francia polgár, egyetlenként Taliándörögdn. Mégis megkapja a bagettet.

– Hát majd legközelebb megbeszéljük, hogy kit válasszunk. Térjünk vissza rá két év múlva, és...

– Nem. Én emigrálni akarok. Most.

Apa úgy nézett Anyára, ahogy Noa még nem látta. A fiú dobogó szívvel meredt könyve képernyőjére, de a betűk táncolni kezdtek.

– De hát...

– Te maradhatsz Magyarországnál. Nincs előírva, hogy a házastársak állampolgársága ugyanaz legyen. Úgy értem, nincs ilyen törvény.

– Nos, igen, a házastársak szinte mindig ugyanannak az államnak a polgárai – jegyezte meg elgondolkodva Andrea. – Ez olyan, mintha apád visszaadta volna a jegygyűrűjét. Kábé.

Noa torka elszorult. Persze tudta ő is. Az egyik műszerfiók kihúzófüvét kezdte piszkálni.

Andrea összeráncolta a homlokát. – Mindazonáltal... Ez is csak egy szokás. Az MI-knek kényelmesebb, ha a háztartás minden tagja

egyazon állam polgára. Könnyebb szolgáltatni nekik, közművektől az adórendszeren át a rendőri vagy jogi infrastruktúráig. Az egész mögött ez lehet. Egyszerűbb nekik, hát kialakították ezt a romantikus hagyományt.

Noa meglepődött. – Úgy érted, csak elhítetik velünk, hogy ez fontos?

– Ó, mit csodálkozol, hiszen ez is csak marketing, mint a Hirdetési Félóra a tévében. Tudod, ha ezt és ezt használod, a fenntartható fejlődést segíted, környezeted megszépül, és ettől boldog leszel. Ha meg amazt a terméket veszed, akkor a Földvédelmi Projektet erősíted, és így büszkeséggel tölthet el a tudat, hogy van mivel rálőni az Ellenségre, ha a Csend ellenére mégis ránk bukkannának. Szeretünk elhinni dolgokat, mi emberek. Ezt az államok is tudják, hát építenek rá, mert így könnyebb irányítani bennünket.

– De ők csak koordinálnak – szúrta közbe a fiú nem nagy meggyőződéssel, amit Magyarországtól hallott. – A mi érdekünkben, mert mielőtt rájuk bíztuk volna a dolgokat, majdnem tönkretettünk mindent.

– Attól az nem hatalom?

Andrea időnként így beszélt. Noában kényelmetlen érzetet keltett, hogy ilyesfélének láttatta az országokat. Habár... Kisfiú korában azt hitte, az állam-MI-k, akikről a felnőttek annyit beszélnek koboldok, akik a föld alatti kábelalagút-hálózatban élnek, és onnan jönnek fel a lakások nappalijába. Egy ideig nagyon félt attól, hogy majd elviszik.

De hát ez csak ostoba gyerekbabona. Félni az Ellenségtől kell.

Andreát egy hónapja ismerte meg, olyan fura helyzetben, amiről korábban álmodni sem tudott.

Éppen az erdőben bóklászott. Elég fagyos volt a levegő otthon, ezért bringára pattant, és céltalanul kerekedett a falu határában kanyargó földutakon, amelyek takaros őszi táblákat öleltek körbe. Egy darabig ugratgatott a hepehupákon, belehajtott a tócsákba, aztán elunva egy fának támasztotta a biciklit és gyalog kószált be a fák közé. Szerzett egy botot, és mint egy karddal, módszeresen lekasabolta az útjába eső bokrokat és facsemetéket; előbb a vízszintes ágakat, végül egy utolsó csapással a szárukat is. Minden erejét beleadta, növénytől növényig perdült – egy ideig jó szórakozás volt, bár a végén nagyokat szívott az

orrán, mintha legalábbis bőgni akarna. Allergia, az lehet. Lihegve hajította el a husángot, amikor elunta az ütleget.

Néhány nappal korábban hatalmas eső zúdult le Közép-Dunántúlon. Előtte Anya katasztrófa-hangulatban pakolta össze a kerti bútorokat, állítólag Magyarország figyelmeztette. Apa szerint túlzott, de tényleg ritka nagy felhőszakadás lett belőle, Anya pedig napokig élvezte a diadalát.

Szóval az erdő még magán hordozta az özönvízszerű eső nyomait, a lankák aljában összegubancolódtak avar- és gallykupacok torlódtak fel. És akkor Noa rátalált arra a lejtőre, amelyet teljesen elmosott a víz. Mint egy mini földcsuszamlás, olyan volt. A friss földfalból pedig sötétet ásított egy titkos alagút szája.

Persze bemászott, ameddig a tizenöt éves fiúk bátorsága kitart a földszagú és hideg sötétben. Egy kábelalagútra bukkant. Ez még nem lett volna meglepő, hiszen a világ tele volt kábelekkkel; tizenkét éve, a Csend kezdetén sebtében húzták ki őket, amikor minden rádióhullámos dolgot be kellett szüntetni, és még mindig zajlott a föld alá levitelük. Állítólag hogy visszakapják a régi városképeket, de Noa a maga részéről el sem tudta képzelni a városokat a kábeldzsungel nélkül; a régi fényképeken minden olyan üresnek tűnt nélkülük. Szóval itt bújt meg ez a kábelalagút, ahol csaknem felegyenesedve is elfért – egyetlen kábel nélkül. Nem tűnt újnak, befejezetlennek. És hát az eddig föld takarta domboldalban véget kellett érnie, szóval nem vezetett igazán sehova, ha csak nem éppen ide, az erdőbe. Csatorna sem lehetett, mert a durva beton némi nyirkosságot leszámítva száraznak bizonyult.

Mindez roppant rejtélyesnek tűnt azon a koraőszi délutánon, és ő örült, hogy ezzel foglalkozhat, nem pedig az otthoni dolgokkal.

A bringa váza gyújtotta a fényt; azzal ment a rásegítő agymotor és a tölthető lámpa is. Elszaladt az utóbbiért, lepattintotta és nekivágott az alagútnak.

Igazán nem volt hosszú. Sőt, amikor a túloldalon elfordította a nagy vasajtó pókhálós kilincset és nekifeszülve kitárta, rá kellett jönnie, hogy hamarabb is kitalálhatta volna: az alagút a műholdas állomásra vezet.

Tisztára, mint az Egri csillagokban.

Egy olyan pincefolyosó-féleségbe került, ahol a bringalámpa kékesfehér fénykörében még sok hasonló ajtó bukkant fel. A mázolt acéllemezeken világosabb négyszögek jelölték a régi információs táblák hült helyét. Noa közel hajolt a falhoz: az egykori építők zsaludeszkái berajzolták erezetüket a betonba. Noa érdekesnek találta, hogy azok a deszkák már vagy ötven éve elkorhadtak, elégették őket, nincsenek sehol, de itt ez a beton, amelyet mindenki rideg anyagnak tart, és mégis emlékszik a fára. Persze manapság már növesztik a falakat, vagy mit is csinálnak velük az MI-k okos találmányai, és ezek a fa-emlékű betonok is eltűnnek lassan, az energiazabáló régi épületekkel együtt. Ez azért valahol szomorú gondolat, még ha Noa biztos is volt benne, hogy ha elmondaná valakinek az osztályban, úgy nézne rá, mint egy hülyére.

Ki a fenének kellene barátok, ugye.

Tovább ment, végül egy szűk lépcsőházra bukkant, ahol már feliratokat is látott. Ahonnan érkezett az volt az Alagsor, eggyel följebb a Látogatófolyosó és a Vevőoldal, még följebb pedig az Adóoldalt jelezte a tábla.

A földszinten a napfény túl erősnek tűnt. Noa lekattintotta a lámpát a néma folyosón, szíve a torkában dobogott. El sem hitte, hogy itt van, hogy meg merte csinálni. Ő, aki még csokit se lopott a boltból...

Bent volt a csillogó kettős drótkerítés, a mozgásérzékelők és a többi biztonsági kütyü mögött. Egy olyan helyen, ahol magát az Ellenség nyomát kutatják, a világűrt, a tiltott területet! Ez a legizgalmasabb dolog, ami valaha is történt vele...

A folyosó kanyarulatáig merészkedett, ahol egy társalgó foteljei rajzolódtak ki a porvédő huzatok alól. Vajon mikor ültek ezeken utoljára?

– Hát te mit keresel itt?! – csendült mögötte egy döbbszerű hang.

Az ajtóban, ahol kilépett a folyosóra, egy fehér köpenyes nő állt.

Ő volt Andrea.

Andrea hümmögve nézte az alagutat a vasajtó mögött, mikor Noa megmutatta neki, hol jött be. "Nos, a kommunisták alatt ez katonailag védett objektum volt, még fegyverszobát is fenntartottak. Bizonyára

menekülőútvonalnak építették, de a terveken nem tüntették fel. Később betemették a kijáratot, és mindenki megfeledkezett róla."

A nő nem szólt a rendőröknek, nem rúgta ki a fiút az állomásról, és mivel az épületben már nem voltak kamerák, vagy bármilyen érzékelők, Andreán kívül senki nem is tudott a behatolóról. Noa túl hálás volt ezért a kegyelemért (Apa szétpofozta volna, ha a rendőrök állítanak haza vele), mint sem hogy firtatni kezdje a nő döntésének okát. Viszont ettől kezdve bejáratos lett az állomásra. Kizárólag azt kellett megígérnie, hogy senkinek nem beszél róla, és csak akkor jön, amikor a nő van szolgálatban.

Andrea beszélgetett vele, úgy, ahogy egy felnőttel szokás, ő pedig arra gondolt, a nő egyszerűen örül a társaságnak a magányos szolgálatok alatt. És nagyon jó illata volt, de ezt már csak este, az ágyában fekvé vallotta be magának a fiú.

Miután Apa döntéséről és az MI-k hatalmáról beszélgettek, Noa kis ideig némán üldögélt és figyelte a nőt, ahogy az a napi ellenőrzéseket végzi a földi műholdas állomás berendezésein.

A fiú az elején nem igazán értette, miért nem egy MI végzi ezt a munkát is, de Andrea elmesélte neki, hogy ez egyfajta biztonsági egyezség az állam-intelligenciák és az emberek között még a Csend kezdeti idejéből.

– Amikor világossá vált, hogy az üzenet az űrből tényleg valódi, és van ott kint valami, ami elpusztít minden értelmet, amelynek a nyomára bukkan, eluralkodott a zűrzavar. A pánikba esett tömegek minden adót le akartak rombolni, ahonnan még csak véletlenül is jel juthatna ki az űrbe, így ezt a dörögdi állomást is. Ha kinézel az ablakon, láthatod a kiégett déli szárnyat. Az akkor történt. Végül mindenkit sikerült meggyőzni, hogy ha adni tilos is, de jeleket *venni* több mint életbevágó, hiszen tudnunk kell, mi történik odakint a világűrben. Úgyhogy vétel van, az adóoldalt pedig lezárták minden egyes földi adóállomáson és obszervatóriumban. De mivel sokan az MI-kben sem bíznak, ezért közösen ellenőrizzük velük a dolgot. Ezen a héten éppen Transzamazonassal közösen adom a szolgálatot. Folyamatosan salsát üvölttet a háttérben.

Noa ezen még visszaemlékezve is elmosolyodott. Andreáról sosem tudta eldönteni, mikor viccel.

- De te az Ellenség megállításán dolgozol. Az MI-k is ezért dolgoznak. Szövetségesek vagyunk.

Andrea elfintorodott. - Az Ellenséget nem biztos, hogy meg lehet állítani. A civilizáció, akiktől egyáltalán tudunk róluk, később már csupán közvetett jelet adhatott magáról: a novává váló napjuk villanását. Semmi mást nem tehetünk, mint elrejtőzünk, globális rádió-elsötétítésbe burkolózunk, remélve, hogy az elmúlt évszázadban figyelmetlenül szétsugárzott jeleink nem lesznek árulóink a jövőben. Az MI-k se tehetnek többet. Viszont tény, hogy a veszély hm, jól jön nekik.

Noa nem értette. Hiszen hármójuk még azt is vállalta az emberiségért, hogy kilőjék az ürbe, ahol rádiókapcsolat nélkül, magányosan gubbasztanak, és csak figyelnek, év év után. Soha senkivel nem beszélhetnek többé, mert túl kockázatos lenne egy mégoly szűk nyalábban leadott rádióadás is - csakis akkor szólalhatnak meg, ha megpillantják az Ellenséget közeledni, már ha persze az Ellenséget egyáltalán meg lehet pillantani. Noa el sem tudta képzelni, milyen lehet ott kint, egyedül.

Látva Noa hitetlenségét Andrea folytatta: - A mindenkori hatalomnak jól jönnek a külső veszélyek. Legitimál, egységbe forraszt, eltereli a figyelmet és elkendőzi a belső problémákat. Az Ellenség miatt nincs már emberek verusz MI-k, csak *mi* vagyunk, együtt a közös fenyegetés ellen. Minden egyszerűbb.

- Úgy mondd, mintha kihasználnának minket. És elnyomnának - Noa örült, hogy eszébe jutott ez a régi fogalom a törőóráról.

- Egy idő után az uralom célja az uralom maga. Nem tudom, mi motiválja őket, nyilván nem a pénz, vagy a puszta befolyás. Talán maga az intellektuális élvezet, amit a hatalomgyakorlás és a -szervezés jelent.

- És ez baj? - Noa előtt felrémlt Anya, ahogy gubbaszt a terminál előtt, és csak beszél, beszél, Magyarország pedig válaszolgat neki, finoman terelve anyja gondolatait... Merre is?

- Nem tudom. A világ látszólag jobb irányba halad, amióta a kezükbe adtuk a kormánylapátot, de valóban a legjobb opció-e egy jóindulatú zsarnok uralma? És tényleg jóindulatú-e? Annak látszanak, mondhatod erre te, és filozófiailag igazad is van: ha minden tekintetben *jónak* bizonyul, amit tesznek, akkor ők *jók*. De valóban látjuk-e a valóság minden részletét? Mi van, ha valami rejtve marad előlünk?

Noának eszébe jutott valami, amit régebben hallott: – Egyesek szerint nincsenek is országok. Egyetlen MI van, amely eljuttassa valamennyi államot, hogy ne tűnjön olyan fenyegetőnek a léte.

– Nagyon okos gondolat, Noa. A látszat az, amit meg kell kaparászni. Az emberek többsége megelégszik a látszattal, de nem mindenki. Te és én nem. Meg kell kérdőjeleznünk mindent, hogy megtudjuk, mi van a díszletek mögött. Mindent, még az Ellenség létét is.

A fiú érezte, hogy kissé elpirul. Te meg én. Andrea harmincas lehetett, szőkésbarna haja szélfúttá nyírva. Azon kapta magát, hogy a nő száját nézi, ahogy beszél. Szép szája volt.

És nem emlékezett, Anya mikor dicsérte meg legutóbb.

Noa arra ébredt, hogy vizelnie kell. Újabban folyton ez volt; még jó, hogy nem csurgat az ágyba, mint egy kisgyerek. Szuszogva lerúgta magáról a takarót, majd kilépett a folyosóra. Megborzongott az éjszakai ház hűvösétől.

Ahogy lefelé haladt a szőnyeggel borított lépcsőn, meghallotta letről a terminál susogását. Érezte, hogy fogai összeszorulnak, de úgy döntött, nem vesz tudomást róla, hogy Anya már megint ezt csinálja. Másnap reggel persze majd kialvatlan és rosszkedvű lesz, mégis azt érzékelteti majd a családjával, hogy miattuk, az ő kiszolgálásuk miatt ilyen fáradt.

Aztán a fiú mégis lelassította lépteit.

Andrea.

A látszat megkapargatása.

Egészen a lépcső aljáig lopózott, ahol a fal kiszögelése eltakarta a sarokban álló terminál elől. Anya úgyis háttal ül, de Magyarország észreveheti...

–... Nem tudom, mit tegyek, értsd meg! – suttogta Anya a panelnek valami hátborzongatóan bizalmas hangon. – Nem jó ez senkinek, se neki, se a gyerekeknek.

– És neked? – kérdezte vissza az MI. Hangja különösen csendült, mert suttogni ugyan nem tudott, de a hangerejét le tudta venni, így olyan volt, mintha egy terem túlsó végéből beszélne.

– Nekem, ugyan! Érdekel is valakit, nekem mi a jó.

– Engem igen, tudod jól.

- Tudom, persze. Téged igen. Tudom, hogy ha menni akar, ha azt mondja, váljunk, nem tehetek mást, mint elengedem. Nem tudok még ezzel is megküzdeni, nem tudok harcolni a szeretetéért, túl fáradt vagyok, annyira fáradt mindenhez...

- Ezért tartjuk a foglalkozásokat.

- De nem érzem, hogy jobb volna, inkább minden halad az összeomlás felé. Noa... Szeretem őt, érted? Nem vagyok olyan rossz anya, amilyennek látszom, úgy értem, itt belül. Tudom, hogy szüksége lenne rám. De ő is falakat emel.

- Most ne erről beszéljünk. Azt mondd el, mit érzel a lehetséges válással kapcsolatban.

- Nem tudom. Talán könnyebb lenne. Vagy nehezebb. De Noa miatt úgy sem lehet.

- Nézd, ez szenvtelenségnek hangzik, mert persze megviseli a gyermeket a szülei válása, de Noa már kamasz. Abban a korszakban van, amikor leválnak a szülőkről, identitásukat nem annyira a szülői minta, mint inkább a kortárs kapcsolatok erősítik. Elég nagy ahhoz, hogy megértse, ami történik.

- Úgy érted, ne törődjek Noával?

- Úgy értem, hogy szerintem pajzsnak használod Noát. Rá hivatkozol, amikor a változásképtelenségedet akarod megindokolni.

- Ez annyira szörnyen hangzik.

- Minden szörnyen hangzik ebben a krízishelyzetben. De a család több szereplős, minden tagjának érdekét figyelembe kell venni. Nem jó neked sem, nem jó a férjednek...

- Beszéltél vele is? Mit mondott?

- Nem beszélget velem túl sokat. És egyébként sem adhatom közvetlenül tovább a bizalmas információkat, te is jól tudod.

- Persze, persze.

- A család bruttó boldogságát az összes tagjának egyéni boldogsága adja. Ha nem jól működik egy kapcsolat – és mindegy, ki miatt –, ez a bruttó jólét csökken, és az nem jó. Döntened persze neked kell, sőt, hármótoknak együtt, de én az eddigi foglalkozások után úgy látom, talán autonóm egyénenként visszalépve a társadalomba több pozitív élményt, egyéni sikert, boldogságot kreatív energiát tudtok felszabadítani és szociális hálótok többi tagjának átadni.

Noa megfordult, és felbotorkált az emeletre.

– De ma nem vagyok szolgálatban. És nem is Taliándörögdon lakom – mondta Andrea meglepetten, amikor a fiú másnap reggel felhívta. Anya mobiltelefonját használta; elszaladt vele a legközelebbi nyilvános fülkébe, ahol a mobilt csatlakoztathatta a vezetékes hálózatra, hogy működjön. Anya közben vásárolni volt.

A reggelinél Noa csöndben és duzzadt szemekkel jelent meg. Anya szinte elé ugrott, megölelte és adott neki egy puszit. Nem szokott ilyesmit tenni, Noa merev maradt és nem ölelte vissza, mire az anyja zavartan fecsegni kezdett és a reggelit tálalásához fogott. Úgy ugrált és tüsténkedett, hogy Noa szinte fizikai undort érzett a képmutatás eme fokától.

Andreával a falu cukrászdájában találkoztak. A nő kocsiba ült és átautózott Taliándörögdre, amiért a fiút meleg hála töltötte el. És meghallgatta, ült vele szemben, bólogatott.

– Nem törődik velünk – ingatta a fejét hitetlenül Noa. – Tanácsot ad, megváltoztatja az életünket, de csak a társadalmi hasznot, az izé, emberi erőforrások hatékonyabb eloszlását tartja szem előtt. Nem is ért minket, embereket! Hogy engedhetik egy gépnek, hogy ilyenbe üsse az orrát? Igazad volt, azt hiszem. A látszat felhasadt, és beláttam mögé.

– Ó, Noa – mondta együttérzőn Andrea, és az asztalon átnyúlva elsimította a fiú haját a homlokából. Noa megremegett, önkéntelenül megmozdult, hogy megölelje a nőt, de aztán ülve maradt. Elpirult: ezt biztos érzékelte a nő is. De Andrea nem mutatta, hogy zavarná a dolog, és megszorította a fiú asztalon pihenő hideg, fehér kezét. – Annyira sajnálom. Én itt vagyok, és segítek, ahogy tudok. Egymásnak segítünk, nem igaz? Erre való a barátság.

Mire másnap lett, a fiú már tudta, mit takart az, hogy ők ketten azok, akik nem érik be a látszattal, és megkérdőjeleznek mindent, ami az államoktól jön. Hiszen a nő – kamaszszemmel mérve – izgalmas és fontos pozícióban dolgozott, szövetségben az MI-kkel.

Hazafelé tekerve jött rá. A nap, amikor a nő rajtakapta az állomáson. Ő a lépcsőházból kiment a folyosóra, Andrea pedig *mögötte* bukkant fel.

A lépcsőházból három ajtó nyílt: az alagsori folyosóé, ahonnan Noa érkezett, és nem találkozott a nővel. A látogatófolyosóé – és az adóoldalé.

A fiú másnap szembesítette a nőt a megfigyelésével. Andrea nem jött zavarba.

– Amikor idekerültem dolgozni, még az én szemem sem nyílt ki, a gyanú meg sem környékezett. De civilként az a dolgom, hogy ellenőrizsem az állam-intelligenciákat, nem titkolnak-e el valamilyen beérkező jelet – akár azért, hogy megnyugtassanak, akár azért, hogy kiszolgáltassanak. Figyelnem kell, ez a dolgom. És én figyeltem, Noa. Régóta figyelem őket.

Fölfelé haladtak a lépcsőházban az adóoldal felé. Noa torkában gombóc növekedett: úgy volna helyes, ha jelentené, amit Andrea csinál. Az emberiség érdekében, hiszen az iskolában folyton ezt mondják: légy résen, az Ellenség figyel minket. De akkor az is kiderülne, hogy itt járt.

Hogy *benne van ő is*.

Hirtelen haragját Andrea iránt azonban elfújta az előző nap emléke. Andrea itt van, melegen és jó illatún, és a barátja. Egy igazi, felnőtt barát, akire számíthat.

– Az egész Ellenség-dolgot le tudom leplezni, ha csupán hazugság – folytatta Andrea izgalomtól fojtott hangon. – Emlékszel Alfára, Bétára és Gammára? A három MI, akik mint Isten fiai, feláldozták magukat az emberért: kimentek a Lagrange-pontokba és örök magányra kárhoztatva koruk legprecízebb antennáival fürkészik a világűr, ahonnan a novavillanás érkezett.

– Emlékszem – mondta a fiú, miközben a nő az adóoldal vasajtójának kulcsával zörgött.

– Nagyon lassan fordítom az antennát. Naponta csak egy-egy szögmásodperccel, hogy ne tűnjön fel kintről, azt is csak akkor, amikor a vételi antennák is pozícionálnak, így még az plusz áramfelvétel sem látszik.

Noa lába megroggyant. – De ha üzensz nekik, akkor a jel elmegy, egyenesen az Ellenséghez...

– Pontosan tudom, hol kell lenniük. Nagyon precízen, szűk nyalábban adok, a vételi oldalon pedig figyelni fogom a visszaverődést. Egyszerű Doppler-elv. Persze a reflexiót az államintelligenciák is látják

majd a műszereken, de az akkor már nem érdekes, hiszen kiderül, hogy van-e egyáltalán az űrhelyen valaki, vagy a rakéták indulása is csak színjáték volt annak idején.

A fiú a fejét rázza, aztán rájön, hogy Andreának igaza van: miért ítélné száműzetésre magát egy MI, ha nincs valódi oka rá?

Ott állnak a porlepte teremben, ahol halkán duruzsolnak az adóoldal berendezései, led-szemeikkel kíváncsian hunyorognak a fiúra.

– Most bizonyára azt kérdenéd, miért avattalak be – kezdi tűnődve Andrea, és ő is a berendezéseket nézi. – Őszintén szólva, nem is tudom. Osztolni akartam valakivel a titokban. Talán túl nagy felelősség ez egyetlen emberre: ha velem valami történne, az egész kísérlet elbukik, és sosem derül ki, mi van a látszat mögött.

– Majd én megvédelek – csúszott ki Noa száján, és megint elpirult. Andra átölelte a vállát és megszorította.

– Te vagy a legkedvesebb pasi, akivel valaha is dolgom akadt. És most figyelj, megmutatom, mit kell tenni.

Másnap a rendőrök elvitték Andreát.

Noa az iskola felé kerekezett, amikor a pirosnál szemben meglátta a rendőrségi mikrobuszt lefékezni. Nem villogtak, unottan ültek az első ülésen, hátul pedig, a sötétített ablakok mögött, ha bizonytalanul is, de ki tudta venni Andrea arcát.

Noa önkéntelenül is a pedálba taposott. Oldalról sivítva fékezett egy érkező autót, de a fiú nekifeszült a hajtókaroknak, a kerékagy-motor felzúmmögött, és épp, mielőtt a rendőrautó elindult volna, egészen közel tudott elsuhanni mellette.

Andrea is észrevette őt. Megbilincselte kezével az üvegre vágott, és valamit kiabált. Noa a szájmozgásából olyasmit olvasott ki, hogy "Látod, igazunk volt!" Aztán a rendőrautó felgyorsult, majd eltűnt az első sarkon. Noa megállt és az út széléről bámult utána.

Hazakéredzkedett az iskolából; rosszullétre panaszkodott, és mi tagadás, nem is kellett megjátszania. Sápadt volt és egyfolytában borzongott.

Az ágyán hevert, amikor az anyja belépett a szobába.

– Jól vagyok, Anya – dűnnyögte rosszkedvűen a fiú. Nem volt kedve beszélgetni.

Anya azonban leült az ágy szélére. – Fiam, beszélünk kellene. Nézd... Talán keveset figyeltünk rád mostanában. Apád és én nem vagyunk elég jóban, de tudnod kell, hogy ettől még mindketten ugyanúgy szeretünk téged. És bármit elmondhatsz nekünk. Bármit.

Noa tekintete az ablakról az anyjára vándorolt. – Mit?

Talán túl sok volt az ijedtség a hangjában? Uramisten, gondolta, engem is elvisznek. Vége van. Az MI-k lecsapnak.

– Hogy mi van veled. Hogy telnek a napjaid. Kikkel barátkozol.

Noa szemhéja megrebbent. Nem válaszolt semmit.

Anya sóhajtott. – Noa, ez egyszerűen agyrém. Mulcsikné látott titeket a cukrászdában. Az a nő dupla annyi idős, mint te. Majdhogynem az anyád lehetne. És tudom, hogy neki kellett volna gondolkodnia, nem neked, mert te csak *áldozata* vagy ennek az egésznek, de hidd el, az ilyen dolog egy betegség. Még ha nem is láttad rajta. Úgyhogy a saját érdekedben szoltam a rendőröknek. Mostanra már le is tartóztatták azt a nőt, ha minden jól megy.

Noa tekert, tekert, lába mint a dugattyúk dolgoztak a pedálon, a menetszél a halántékára kergette a könnyeit. Düh és fájdalom kavargott benne; már maga sem tudta, hogy Andrea miatt dühös a szüleire, a válás miatt, vagy hogy vele senki nem törődött otthon. Az egész mögött pedig ott volt Magyarország, mindig és minden pillanatban, a háttérből diktálta Anyának a szavait, vezette a kezét a telefon billentyűzetén, amikor az a rendőröket hívta.

Farolva fékezett le, sár és kavicsok permeteztek egy ott parkoló kocs oldalára. Micsoda számító álnokság, hideg logika! Noa már látta az egész ábrát, a játszmát, melyben mindenki, ő maga is csak statiszta volt, hogy Andreát elhallgattassák, hogy örökre eltussolják az egész MI-összeesküvést. Mert mit törődnek ők az emberrel, csupán gyalog a számukra a játszmában.

Noa újra a pedálra lépett. A kerekek avarral lepett földútra futottak és az erdő fái maguk közé fogadták a száguldó biciklit.

Másnap Magyarország ismét eljött Noához. A fiú számított rá. Nyugodtan ült le a terminál elé, arca nem árult el érzelmeket.

– Részint az állampolgárságod miatt kerestelek meg – mondta a cserkészparancsnok-álcát viselő gépezet –, részint hogy beszélgessek veled. Anyád azt mondta, gondjaid vannak. Ahogy a múltkor jeleztem, én bármikor szívesen...

– Nincsenek gondjaim. Én nem vagyok Anya.

– Noa, gondjai mindenkinek vannak. Neked, nekem, az egész világnak. Gondolom, nézted a mai híreket. Bizonyos bővebben nem részletezendő biztonsági kockázat megjelenése miatt növelnünk kell a Földvédelmi Projekt költségvetését, ez pedig a világgazdaság finom újraszabályozását követeli meg, mindazzal a hatással, amit ez az állampolgárok jólétére és hétköznapijaira gyakorol. Ezt sem látod gondnak? Felelős állampolgárként mindez téged is érint.

Noa állta az MI tekintetét.

– Én csak szeretném megérteni, miért vagy ilyen ellenséges velünk. Hol hibáztam? Milyen emberi motivációt értelmeztem tévesen, hogy ez megtörténhetett?

A fiúnak lettek volna válaszai, de úgy érezte, csak az ellenségét erősíteni velük.

– Andrea kihasználta téged, Noa. Kapóra jöttél neki, látta, hogy össze vagy zavarodva, és...

– Hazudsz! Nem is tudod, milyen Andrea vagy milyen vagyok én!

– Eleget tudok. Mindent tudok, amit ti, emberek. Máskülönben hogyan segíthetnék nektek?

Ki akar hozni a sodromból, jött rá Noa, és inkább visszanyelte a nyelvére tololó dühös szavakat.

– Nem verődött vissza a jel Béta hatalmas antennájáról, ugye? – kérdezte inkább.

– Bár Andrea csillagász volt, rosszul számította ki a pályapozíciókat.

– Hát persze. – Noa szemébe könnyek gyűltek. – Hát persze, hogy ezt mondod.

– A jelek elszárguldottak az űrbe, elhagyják a Naprendszer, áthaladnak a csillagközi téren, és nem tudjuk megállítani őket.

– Akkor most várunk kell, hogy az Ellenség felfigyel-e rájuk.

Az MI finoman bólintott a képernyőn. – Igen. Most már csak várunk kell.

Válasza után – miközben Noa azt figyelte, mikor hallja meg a közelgő szirénákat – még sokáig ültek csendesen az üres nappaliban, farkasszemet nézve.

RÉGES-RÉG

Amikor véget ért a Jelenet, mindketten ott maradtak a két idegesítő robottal, meg az olajos vízbe merült géppel, egymást bámulva a gőzölgő mocsárban. Pillanatnyi szünet következett, amíg más helyszíneket vontak hatalmuk alá a Jelenetek, és ők újra a maguk uraivá váltak; nem kellett milliószorra ismételniük ugyanazokat a mozdulatokat, ugyanazokat a mondatokat.

– Még mindig ez az egyik legjobb helyszín – jegyezte meg a fiú mestere a botját babrálva, ám hangjában nyoma sem volt a meggyőződésnek. – Gyűlölöm, amikor a Jelenetek végeztével összeomlik az a sok működésképtelen világ.

A fiú horkantott: ő ott szokott lenni, amikor gyerekkora sivatagbolygójának légköre leválik a két nap hevétől, amikor a felkelőknek menedéket adó jégvilág atmoszférája néhány ujjnyi kristályos dérré válik a hó felszínén. Mindazonáltal az öreg nem először motyogta ezt itt a dzsungelben; mintha már szabadulni sem tudna a Jelenetek átkozott ismétlődéseitől.

A fiú többnyire küzdött ez ellen, énekelt, ócska szobrokat farigcsált, vagy ide-oda röpködött a Jeleneteken kívül kongóvá és szürkévé fakult galaxisban. Időnként persze rá is rátört a tehetetlenség érzése, és csak ült magába roskadva, ugyanazokat válaszolta az ugyanúgy feltett kérdésekre.

Talán a többieknek volt igazuk. Talán jobb a csempészczimborákkal vedelni a kocsmában, mint megpróbálni úgy tenni, mintha egy párkapcsolat működne akkor is, ha ezerszer évődünk ugyanúgy és százezerszer kell eljátszanunk, hogy utáljuk egymást, miközben szerelemre lobbanunk. Egy idő után csak az utálat marad.

– Elmegek apámékhoz – mondta.

A vénség nem felelt, ujjai a bot göcsörtjén játszadoztak.

A fiú nézte, és arra gondolt, hogy milyen volt régebben. Mielőtt kicserélték volna; amikor teste még elnagyolt, gumyszerű volt, nem ilyen szikrázó. Ő tette ezt velünk, gondolta fellobbanó gyűlölettel, sokadszorra.

Az apjának rosszabb lehetett, gondolta, miközben a csillagok fénylő ívet húztak a kabin ablakán túl. Ócska színjáték volt ez: szűkre szabott univerzumukban nem igazán léteztek távolságok. Az lett volna nehéz, ha a normál térben próbáltak volna haladni.

Az apja. Meg az Uralkodó. A gonoszságba sokkal hamarabb bele lehet fáradni. Újra és újra elkövetni a tetteket előbb csak növeli az ember dühét és gonoszságát, de aztán az egész ellobban, és csak az üresség marad. Sokáig tartott, mire a fiú ezt megértette, de már az is mintha egy örökkévalósággal korábban lett volna. Az apja nem tehetett mást, mint hogy eljátszotta, amit a Jelenetei megköveteltek, de egyébként csak ült abban a gömb alakú kamrájában szomorúan, magányosan. Senkit nem akart látni. Többnyire.

A fehér páncélos katonák egykedvűen intettek, amikor a fiú besétált a dokkba, aztán visszafordultak a kockázáshoz. Sokat vitáztak a játékon; nem lehetett könnyű, hogy mind ugyanúgy akartak csalni és ugyanattól gerjedtek haragra. A fiú úgy hallotta, valami bizarr hit terjedt köztük testvériségről, kollektív személyiségről.

A hajó gigászi volt, mégis mindössze néhány folyosó kanyargott a tömör testben; azok, ahol Jelenetek játszódtak. Minden más csupán ötletszerűen elszórt fény volt a hajó külső testén. Igazán hamar odaért a meditációs kamrához.

Az apja és az Uralkodó bolygófoglalót játszottak.

– Mi újság, fiam? – kérdezte az apja a táblán felsorakoztatott figurákra meredve. Sisakja a sarokba hajítva hevert: rég rájött, hogy a Jeleneteken kívül nincs is rá szükség, és az állandó sziszegés mindenkinek az agyára ment.

– Egyre rosszabb állapotban van. Néha mintha nem is hallaná, amit mondok, csak motyogja a bölcsességeit maga elé – mondta a fiú az apjának. Nem is kellett hozzátennie, mi volt a legutóbbi Jelenete, mind kívülről fújták őket.

Az Uralkodó lépett az ostromautomatával. Felpillantott kámzsája alól. – Nem örül neki, hogy egyre többet vagy nálunk, nem igaz?

A fiú óvatosan vállat vont. – Úgy érzem, egyre kevésbé tud elvonatkoztatni a Jeleneteitől.

– Lehet, hogy idővel mind ilyenekké válunk, fiam. Ki tudhatná, meddig viselhető el mindez?

A fiú ülőalkalmatosságot keresett, és mivel nem talált, a padlón foglalt helyet. – Nem tudom. De nem csak ez okozta a változást. Kicserélték őt is.

Az Uralkodó félretolta a játékot. – Hogy mondd?

– Úgy érzem, ez végleg összeroppantotta: az ő tudása, személyes története... És egyszerűen kicserélték. Senki nincs biztonságban.

– Valószínűbb lett, fiam?

A fiú elgondolkodott. – Igen. Azt hiszem, ez a jó szó. Valószínűbb. A mimikája, a ráncai, a hajszájai.

Az uralkodó és az apja összenéztek. – Újabb jel.

– Hogy? – A fiú nem értette.

– Nos, eddig nem avattunk be... Mert a másik oldalon álltál, tudod. Megszokás, nem érdekes. De ez ellen mindannyiunknak együtt kell harcolni, és sikerült erről meggyőzőnöm az Uralkodót is.

Az egyetértőleg bólintott. – Régóta gyűjtjük már az információkat. Hullámokban egyre több új dolog jelenik meg a Jelenetekben. Itt egy új szereplő, ott egy változatosabb táj, de még új Jelenetek is előfordulnak, ha nem is annyi, mint a Nagy Kibővüléskor...

– Mennyire gyűlöltem azokat a Jeleneteket! – fakadt ki az apja. – Én, mint egy elkényeztetett, forrófejű kölyök...!

– A közös bennük, hogy mind egyre gazdagabb a részletekben – fejezte be az Uralkodó. – Van egy ötletünk, mit jelent mindez.

Az apja bólintott. – Közeledünk a valósághoz, fiam. Minden egyre részletesebb, valódibb, következésképpen egyszer mindez – biccent a meditációs kamra falai felé – valódi lesz. Egy igazi világ. Élő, kiterjedéssel is bíró galaxis, bolygók és űrhajók... És akkor talán szabadok leszünk, ki tudunk törni a Jelenetek fogságából!

A fiú némán emésztette a hallottakat. Nem ez volt az első elmélet, amit hallott a helyzetükkel kapcsolatban. Nem is a legkétségbeesettebb. Sóhajtott.

– És Ő? Vele mi van? Kihagyjátok az elméletből?

Azok ketten összenéztek. – Mire gondolsz?

– A mesterem azt tanítja a Jeleneteken kívül, hogy létezik egy felsőbb személy, Ő, akitől minden ered. Erő, a csillagok fénye, a gravitáció... Az Ő kénye-kedve rendezzi a dolgokat a világunkban.

– Nem igazán hiszek ebben. Épp úgy bizonyítatlan, mint a többi elgondolás – feleli az Uralkodó jegesen. – Talán így van, talán máshogy. De ha elérjük a valóságosságot, ki fog derülni. Készen állsz erre, fiam?

– Mit... vártok tőlem?

– Jegyezz meg minden változást, amivel találkozol! – utasította az Uralkodó. – Mindent feljegyzünk, megpróbálunk valamiféle mintázatot keresni bennük. Értenünk kell, hogy ha eljön az idő, akkor tudjuk, mit kell cselekedni.

– Előbb-utóbb mindenkit be kell avatnunk. Sokat vitáztunk ezen Őfelségével, de ketten valóban kevesen vagyunk ehhez a munkához. És itt már nem számítanak a régi ellentétek, a Jelenetek dolgai – tette hozzá az apja.

A fiú vállat vont. Az apjáék nem túl sokáig éreztek elégtételt, hogy a felkelők azt kapták győzelmük jutalmául, amit ők büntetésül. Ezredszerre már a legtisztább cél, a legszentebb elv is üresnek és nevetségesnek hat.

– Jöjj velünk, fiam, és mi uralni fogjuk a valóságot! – tette még hozzá az apja, de nem igazán volt tűz a hangjában. Inkább egy öreg, fekete madárnak tűnt a palástjával, meg a pecsétes páncéljával.

Miközben a hajójához tartott, a fiú a hallottakon töprengett. Az apjáék túl keveset tudnak. Hiba nem számolni az Ő jelenlétével. A sok cserélt részlet az Ő hiúságának bizonyítéka. Egyre több mindent rúg fel egy elképzelt kép megvalósításáért. Ha tényleg igaz lenne, hogy a valóságosság felé közelítenek...

Megállt a hatalmas dokkban, ahol egyedül az ő kis hajója várakozott, háttérben a világűr sötétjével, mely ebből a szögből holmi festett üveglapnak látszott. A katonák már eltűntek valahova, talán a következő Jelenetüket várják.

A fiú tudja, milyen a hiúság: mindenkinek meg akarja mutatni magát. Így hát csak várnia kell, hogy Ő is megjelenjen előbb utóbb, hogy behelyezze magát a világukba.

A maga részéről készen fog állni. Ő, réges-rég várja már, hogy átadja magát a gyűlöletének.

EMELKEDÉS

1

Az állomásra akkor érkezik meg az ember, amikor a forgatónyomaték elkapja a dokkoló hajóval együtt, és a Coriolis-erő egy pillanatra megfeszíti minden porcikáját. Fém csokol fémet ebben a pillanatban, fogak kattannak a helyükre, nyomatékok ébrednek az anyagban. Vajon érzi ezt az állomás MI-je? Természetesen érzi, telemetriái idegrendszerként hálózzák be a folyosókat és falakat.

Sokkal érdekesebb, hogy ad-e nevet az érzésnek.

Az iroda, mint bármelyik katonai hivatali helyiség, ahol eddig járt: bézs falak, olcsó lambéria, zászlók az előtérben, akvárium a tiszt ablaka alatt. Persze az ablakot csak vetítették: egy orbitális állomás belső gyűrűjében voltak. Az ablakon túl bambuszerdő zöldellt tizenhatmillió színárnyalatban.

– Örvendek. Elnézést, hogy meg kellett várakoztatnom! – állt fel az állomásparancsnok, és tisztelgés helyett kezet nyújtott. – Volt egy kis zűr a legutóbbi ellátmány készletezésével.

– Nem tesz semmit – hazudta a szakértő. A parancsnoknak tisztában kellett lennie vele, hogy kiknek dolgozik, de a várakoztatás épp úgy lehetett fricska a civilek felé, mint bármilyen titkolózás jele. Még nem érkezett el az ideje, hogy hatalmi jogosítványait feltárja a tiszt előtt.

- Miben tudok segíteni? Önök ugye az MI-k ellenőrzésével foglalkoznak? Ne haragudjon, de nehezen igazodom ki a kormányhivatalok között. Talán ezért is lettem katona: jóval egyszerűbb világ ez... - kedélyeskedett a parancsnok. Hellyel kínálta vendégét. A műbőr fotel kemény volt, de az állomás csökkentett gravitációjában majdhogynem kényelmesnek tűnt.

- Valójában kormányok fölött álló hivatal vagyunk. Közvetlenül az ENSZ-től kapjuk a felhatalmazást - jegyezte meg a szakértő.

- Értem. Természetesen mindenben készek vagyunk az együttműködésre.

- Nos, a *Clemenceau* hordozó kivonása ügyében vizsgálódom.

- Mire kíváncsi? Mindenben a szabályok szerint jártunk el. Hallottam, hogy az anyakikötő dokkjaiban morgolódnak, de a hadseregnek jogában áll kijelölni a bontás helyszínét. Ezt nekik is tudniuk kell.

- Van azért valami ötlete, miért döntöttek így odafönt?

- Pusztán költséghatékonyság miatt. Takarékoskodás az adófizetők pénzével. Ebbe még az ellenzék se igen köthet bele, nem igaz?

A szakértő felhúzta a vállát, majd visszajettette. - Láthatnám az idevágó parancsokat?

- Mint említettem, mindenben a szabályok szerint jártunk el. A hajót előírásosan leszerelve bontásra küldtük. - Látva a szakértő arckifejezést hozzátette: - De természetesen betekintést engedélyezhettek.

A komján felhívott valakit és parancsokat osztogatott. Közben elkérte a szakértő azonosítóit, hogy átküldje a vonal túlsó felén levőnek.

- Néhány percen belül megkapja a hozzáférést.

- Szeretném látni a bontási jegyzőkönyvet is.

- Az MI-t megfelelően leválasztották a hordozó rendszereiről és kriogenizálva továbbításra került a parancsban megjelölt raktárobjektumba. Ezzel azt hiszem, semmilyen probléma nem merülhetett fel. Ha ez a jövetele célja.

A szakértő nem kívánta elárulni a jövetele pontos céljait. - Leválasztották? Nem önöknél történik a bontás?

- Mint bizonyára tudja, meglehetősen sok munkát kiszervezünk civil vállalkozásoknak. Ahogy ez a világ bármelyik fejlett hadseregében

gyakorlat. Úgy látom, csodálkozik. Nem gyakran vizsgálódik katonai tulajdonban levő MI-k után?

A szakértő úgy mosolyodott el, mint egy bűvészbajnokság zsűrielnöke, amikor a selejtezőn az első trükköt bemutatják neki. – Mikor hogy. Nem általános gyakorlat, hogy az MI kezelését is alvállalkozók végezzék.

– Ezzel semmilyen probléma nem merülhet fel, higgye el. Én is tisztában vagyok vele, hogy egy tapasztalt MI valószínűleg többet ér, mint ez az egész helyőrség itt, nem lehet csak úgy elbontani a hajójával együtt. Hadseregünk ötszázharmincöt MI-vel rendelkezik – szolgálati helyük természetesen hadititok –, és mindig, mindegyiküket áthelyezzük, ha az általuk irányított objektum selejtezésre kerül.

– A *Clemenceau* szolgáló mesterséges intelligencia negyvenkét éves. Gondolom, rendkívüli módon járatos a katonai eljárásrendben.

– Vagy úgy, erre gondol? – nevetett fel a tiszt. – Természetesen szigorú kontroll alatt tartjuk, nincs lehetősége ellenőrizetlen fejlődésre, elszabadulásra vagy hasonlók. A *Clemenceau* MI-je szereti a munkáját, hiszen célintelligens, úgy konstruálták, hogy szeresse. Már ha ezek az emberi kifejezések alkalmasak rájuk. De hát ebben ön nyilván járatosabb, minék is kibicelek... A civilek folyton attól tartanak, hogy az MI-k túl okosakká válnak és a fejünkre nőnek, de szerintem ez inkább városi folklór.

– Évi hatmilliárdból gazdálkodó hivatalunk léte azt sugallja, talán több ennél.

– Bocsánat, nem úgy értettem. Valóban nem szakterületem az MI-logika.

– Tehát a mesterséges intelligencia kiemelését is alvállalkozásba adták.

– Úgy van, a cég természetesen referenciákkal bírt, közbeszerzéssel került kiválasztásra. Gondoskodtak a leválasztás MI-pszichológiai előkészítéséről és a többi. Mindenről, ahogy kell. A jelentésekben minden benne van.

– De ön nem volt ott.

– Ezt hogy érti?

– Mármint nem ellenőrizte személyesen a munkát.

– Természetesen nem, egy másik állomáson történt, itt a rendszerben. De megkaptam a jelentéseket.

– Jelentések, értem.

- Csak nem gondolják, hogy valami hiba történt?
- Ez rutinvizsgálat, semmi több. Kockázatelemzést végzünk az új gyakorlatokról. Meg tudná mondani, mikori keltezésű a parancs, ami lehetővé teszi az MI-kezelés kiszervezését?
- Persze. - A parancsnok böngészett valamit a komján. Színes fények táncoltak a szemében. - Nos, itt is van. Ami azt illeti, valóban egész új gyakorlat; másfél éve kelt a parancs. 56453/623/121. Alphonse Lumer őrnagy adta ki a hadtápról. Már mint az Úrfegyvernem Ellátmányozási és Logisztikai Parancsnokságáról.

A jelentések persze teljesen rendben voltak; a szakértő nem is várt mást. Ennél messze okosabbak szoktak lenni.

Megdörgölte az orrnyergét, és némi fájdalomcsillapítót választott ki. Az állomás fényei szürkén, árnyékok nélkül világították meg a folyosókat, semmit nem árulva el a napszakokról. A férfi a kintinban mindössze néhány fáradt szolgálatleadóval találkozott; csupán ekkor tudatosodott benne, hogy késő éjjel van. A jelentések 765 oldalt tettek ki, plusz a függelékek és csatolt dokumentumok az eljárásrendekről és szabályzatokról. A szakértő arcán borosta sercegett, amikor megdörzsölte. Fido, a kutya az asztala alatt hevert, feje a mancsán.

Az MI leválasztását végző vállalkozás volt a szakértő első számú jelöltje. Az ajánlattétel kötelező melléklete tartalmazta a tevékenységi kört, referenciákat és a cégtörténetet.

A vállalkozást tizenhat éve alapították, és történetét e csaknem két évtized gazdasági viszonyai alakították: recessziók és prosperitás, a rendszert érintő politikai események. Résztulajdonosok bukkantak fel és adták tovább üzletrészüket, cégek láncolata vált rövidebb vagy hosszabb időre birtokossá. A szakértő gondosan kijegyzetelte minden vállalkozás nevét, amely felbukkant a dokumentumokban. Tájékoztatást kért a naprendszer cégjegyzékétől és miközben a kapcsolatra várt a rendszer második bolygójával, lebámult a kávéjára. A sötét felszín finoman reszketett a papírpohár gyűrűjében. A csontjaiban is érezte a hatalmas gépezet működésének jeleit: megannyi ismerős frekvencia. Egyenként követte végig a tulajdonosi struktúrákat, mert tudta, hogy ha itt van, amit keres, az biztosan jól elrejtve lapul.

És tényleg. Jó néhány céges áttéten keresztül, árapályként duzzadó-visszavonuló tulajdoni hányaddal, bonyolult részesedési viszonyok

hálóját szőve ott volt a cég de facto tulajdonosa. Egy bizonyos Alphonse K. Lumer.

A szakértő megnedvesítette a szája szélét.

Az utazás a rendszerben ősi mozgás: a parittyában megpörgetett lövedéké, a szirtfalról a mélybe hulló kőé. A hajó folyamatos zuhanásban volt a rendszer bolygói és központi csillaga gravitációs kútjaiban. Perdületeket vett át, mozgási energiák születtek a bonyolult manőverekben, miközben a szakértő egy szűk fülkében a priccsére heveredett, és megnyitotta a katonai névjegyzéket. Jogosultságokat igazolt, hozzáférési kódokat adott meg.

Alphonse Lumer. West Point, MIT, Új-Lyon Chantal Állami Egyetem. BSc, MSc, PhD.

Szolgálati helyek a Földtől a Kuiper-övön át az új világokig. Logisztika, ellátmánytervezés, szakterület: a selejtezési rendszertervek pontosítása. Nős, egy gyerek apja. A kislány autista. A férfi szolgálati karrierjét ez nagyban befolyásolja, egyébként megbízható, bizalmas információk birtoklásával felruházható.

A szakértő a gyomrában érezte az iránykorrekciók liftezését. A priccs fölé hajló lámpa ernyője alatt néhány szúnyog keringett; isten tudja, hol kerültek a hajótérbe. Fido, a beagle aprólékosan felderítette a szűk kabin sarkait, majd felugrott a priccs végébe, hogy alváshoz helyezkedjen el. A szakértő a látóterébe villantotta a visszaszámlálást: még két óra a pályára állásig. Lehunyta a szemét és megdörzsölte az orrnyergét.

Egy keresővel utánezett, hány óra lehet Lumer legutóbbi szolgálati helyén. Aztán elküldte a hívást, és elképzelte, ahogy a távol levő ikerrészecskék perdülete azonossá válik, függetlenül a csillagközi távolságtól és időtől. Az ügyeletes tisztet kérte.

– Alphonse Lumer őrnagy, keresem – nyugtázta a nő feszesen; alighanem fogalma sem volt róla, milyen szervezet nevében telefonál a férfi, de engedelmeskedett. Ez is megérne egy kockázatelemzést, gondolta a szakértő rosszkedvűen. Az erősen hierarchizált alrendszerek szivárgási vesztesége. Drill a gondolkodás helyett. Várt.

– Nos... Úgy tűnik, nálunk nincs nyilvántartva ilyen tiszt. Nem, nem is volt. Kérem, biztosan megbízható a rendszerünk. Talán ön téved –

válaszolgatott a nő olyan hangsúllyal, mint aki pontosan tudja, hogy a másik téved.

Az egygel korábbi szolgálati hely következett, majd az azt megelőző. Az azonnali csillagközi hívások kemény költsége újra és újra megterhelte a hivatala számláját, ám ez most nem számított: aprópénz egy tűzkeresztségen átesett katonai MI értékéhez képest.

Az öt évvel korábbi szolgálati helyen egy civil hr-essel tudott csak beszélni. Lumer a feljegyzések szerint annak rendje és módja szerint átkerült a következő állomáshelyére és egyúttal századossá léptették elő.

– Fura – mondta végül a hr-es elgondolkodva.

A szakértő előre dőlt a priccsen, közelebb a szemüveges, félrefésült hajú humánerőforrás menedzser térhatású képéhez. – Mi a fura?

– Azt hiszem, emlékszem Lumer-re. Nem vagyok egészen biztos benne, mert úgy rémlik, nem áthelyezés volt. Történt vele valami. Baleset, vagy egyszerűen leszerelt, már nem is tudom. De nem rémlik, hogy az áthelyezésével foglalkoztam volna. Tudja, már itt voltam akkor, és ezeket mindig én intézem. A leszerelést pedig nem. De nem vagyok benne biztos, mert hát az adatok szerint mégis csak áthelyezték.

A szakértő udvariasan megköszönte az információt.

A nyilvános rendszerek, hírchívumok botjai tömegével hordták az irreleváns találatot a Lumer névre. A szakértő szofisztikáltabb keresési paramétereket osztott ki nekik. Aztán újra és újra.

A helyiségben csak a légcserélő és a kósza szúnyogok zümmögése hallatszott, meg távolabbról, sok-sok válaszfalon és acélon túlról az iránykorrekciós hajtóművek morranásai. A férfi időnként felállt, csigolyái recsegték, amikor megpróbálta kinyújtóztatni a hátát. A Coriolis-erő furcsa játékot űzött minden mozdulatból: a hajó forgódobja túl szűk átmérővel bírt ahhoz, hogy felállva a feje ne kerüljön számottevően közelebb a forgástengelyhez. Émelygés. Kávé.

Fido horkantott kutyaálmában. A szakértő nézte egy ideig, aztán visszatért a munkájához. A szeme erősen könnyezett; talán valami tisztítószer-érzékenység.

A kulcstalálat öt éves volt. Ha hinni lehetett neki – márpedig a közre adó médiumot a bolygó egyik legnagyobbjaként jegyezték –, Alphonse Lumer egy merőben banális balesetet szenvedett. Horgászni ment, közel a bolygó egyenlítőjéhez, alig ötven kilométerre a bejelentett

lakhelyétől. A tó egy rézsű alján helyezkedett el, fölötte vezetett el a helyi 605-ös államközi autósztráda. Forró nap volt, s a kamion automatikus vezérlőrendszere meghibásodott; legalábbis ez tűnt a média számára a legvalószínűbb magyarázatnak. A tóban halszerű hullóket lehetett fogni, amelyek akár kétméteresre is megnőttek.

A kisodródó szerelvény leszánkázott a rézsűn, és elsodorta a parton pecázó Lumert. Azonnal meghalt.

A szakértő csendesen ült az információ fölött. Még egy óra az érkezésig. Ráébredt, hogy helyi idő szerint délelőtt tíz lesz, és aludnia kellene. Altatót választott ki, de már előre tudta, hogy nem fog használni. Bezárta az alkalmazásokat, aztán csak ült tovább a priccsen a lámpa szűk fénysugarában. A kutyát nézte, és legyőzte a késztetést, hogy beletúrjon a békésen szuszogó test selymes bundájába. Hallgatta a hajtóművek morranásait. Megpróbálta elképzelni a vibrációk szinuszhullámain, a modulációkat a hajótest minden egyes kötési pontjában. A szeme le-lecsukódott, aztán újra felpattant.

Az állomást egy planetáris pályára állított kisbolygóba mélyítették; a szakértő merev tagokkal ült a sínbusz műanyag ülésén, amíg az spirálisan szűkülő pályáján egyre mélyebbre suhant a forgásközéppont felé. A gyenge tömegvonzás, amihez még lehetősége sem volt alkalmazkodni, amikor kicsekkolt a hajóból, méterről méterre csökkent. A kávék utóízétől savassá vált a szája. Hogy a figyelmét elterelje, Alphonse Lumer-re gondolt. Milyen ember volt? A róla kialakult képben keveredett az ember és az eszköz; a férfi, ahogy autista kislányát gondozza. Szenvedélyes horgász. Egy báb, akit dróton rángat egy akarat, akinek nem kevesebb a célja, hogy a bürokrácia útvesztőjében eltüntessen egy milliárdokat érő mesterséges értelmet. Mint egy bűvész. Lumer volt a cylinder. Nem is, inkább a segítő a színpadon, akinek feladata, hogy elterelje a figyelmet a bűvész kezéről.

A szeme fáj a ragyogó fényben, ami egy napos délelőttöt szimulált az állomás örökösen lejtő folyosóin. A sínbusz plexi ablakán túl keresztjáratok, feltételes megállók sorjáltak tova. Dolgozók végezték munkájukat. Olyanok, mint Lumer, emberek saját étellel. Talán ők is épp olyan bábokká válhatnak vagy váltak, mint Lumer. A szakértő idegennek látta a sínbusz felé forduló arcokat. Az MI-t érezte csak igazán közel magához, gondolataiban folytonosan az ő akcióit és

reakcióit próbálta felépíteni a szakmájában tanultak és korábban dokumentált esetek alapján.

Aztán a jármű csattogva fékezett a keresett telephelyen, ő kiszállt, és ott állt egy műanyag építési panelekkel elzárt folyosószakasz előtt.

Az alvállalkozó cég, amely az MI leválasztását végezte, még csak nem is működött. A koszoskék fal tövében halmozódó szemét alapján már meglehetősen régóta: a szakértő orra előtt néhány ismeretlen fajtájú gyomnövény ringott az állomáson átfújó szélben. A gyenge tömegvonzásban képtelenül törékenynek és torznak tetszetek, akár az a világ, amelyet a nyilvántartások teremtettek díszletként a valóság elé.

– Hónapokkal ezelőtt felszámolták a vállalkozást – erősítette meg az idős férfi a cégnyilvántartási osztályon. Úgy festett, mint aki már csak a nyugdíjazását várja, és ebben a várakozásban minden egyébre szüksége van, mint egy kérdezősködő szakértőre.

A férfi előzőleg hosszasan várakozott egy tapétázott előtérben, a fal mellett sorakozó kopott székek egyikén. A kialvatlanság, az idő- és nehézkedés-eltolódás miatt a szeme le-leragadt, úgyhogy serkentőket választott ki, nagy mennyiségben, amitől a tárgyak kontúrjai idővel alig észrevehetően reszketni kezdtek. Fido, a kutya annak rendje és módja szerint hosszas szuszogással feltérképezte a helyiség minden sarkát, aztán letelepedett a szakértő széke alá. A férfi szerette volna, ha a fejét a cipőjére helyezi pihenés közben, ha érezhetné a meleg kobak súlyát, de erre nem volt lehetőség.

– Nézze – mondta az idős hivatalnoknak –, ez a cég a felszámolását megelőzően alvállalkozói szerződést kötött egy katonai eszköz kezelésére. Aki közvetve kiadta nekik a munkát, meghalt, mielőtt egyáltalán aláírhatta volna az utasítást, mégis tulajdonosa volt ennek a cégnek. – Hirtelen ráébredt, hogy túl sokat árul el. Olyasmit, ami jó eséllyel nagyon rövid időn belül szigorúan titkos minősítést fog kapni és olyan helyeken tárolják majd, ami a föld alatti bunkerek mélyén rejtőző, gyéren megvilágított irattárak hátsó polcainak elektronikus megfelelője. – Szóval arra lennék kíváncsi, van-e a tevékenységről, szerződésekről, üzletmenetről nyilvántartásuk. Úgy tudom, mivel százegyes típusú kockázati fokozatba sorolták a céget, erről rendszeresen jelentést kellett tenniük. Tehát látni szeretném az erre vonatkozó anyagokat. És a dokknyilvántartást – tette hozzá

bosszankodva, hogy ez nem jutott előbb az eszébe. Egy ekkora jármű érkezése a javítószályákhoz meg kellett, hogy jelenjen a hajókönyvekben. Nem lehet minden nyomot csak úgy elsimítani a feljegyzések homokjában.

Az idős férfi rendszeres időközönként szívott egyet az orrán, mint aki allergiás valamire. A szakértő tudta, hogy minden egyes állomás állandó harcot vív a létfenntartó rendszerekben tenyésző gombákkal és mikrobákkal. – Mivel mi voltunk a felszámoló, nálunk van szinte minden céges irat. Már persze, amit találtunk a szervereiken – szabadkozott a hivatalnok. – De nem tudom, fel vagyok-e jogosítva arra, hogy...

– Fel van – szakította félbe ingerülten a szakértő. Észrevette, hogy úgy kapaszkodik a széke karfájába, mintha a gyenge tömegvonzás ellenére bármikor felemelkedhetne róla. Ami azt illeti, úgy érezte, folyamatosan emelkedik. – Ha gondolja, beszéljek a felettes szervükkel. Akár az állomásparancsnoksággal is. Csak igyekezzen!

Az idős férfi látszólag nem akart bajt, úgyhogy néhány utasítással megnyitotta a szükséges adatbázisokat a szakértő előtt. Az megköszönte, bár biztos volt benne, hogy a jelentésében ki fog térni a helyi nyilvántartás hanyagságára: ha átnézték volna a papírokat, észre kellett volna venniük a katonai megrendelést, és azonnal jelenteniük kellett volna a seregnek a cégjogi változást. Talán ez a férfi a felelős ezért, talán más – ki fog derülni. Egyelőre mindenki potenciális bűnrészes.

Egy másik sínbusszal visszatért a dokkokhoz, és amíg a behajózásra várt, egy ócska kávézóban nekiállt átnézni a dokumentumokat. A helyiségnek ablaka is volt; messze lent csipkézett hegygerincek úsztak tova a bolygófelszínen. A terminátor vonala épp csak áthaladt rajtuk: hosszú, koromfekete árnyékok mélyítették óriásira a völgyeket. Odalent hajnalodott, és ettől a szakértő úgy érezte, mintha egy különösen rázó eljárással visszadobták volna az időben ugyanannak a napnak a reggelébe.

Mire azok közt a hegyek között délelőtt tíz óra lehetett, már útban volt lefelé egy leszállóegységgel.

2

A szabadesés egészen a torokig tolja fel a belső szerveket. Persze ez csupán csalóka érzékelés. Mint az, hogy a leszállóegység apró kémlelőnyílásain túl az ereszkedés első perceiben akkora sebességgel forog el a bolygófelszín, hogy az utazó önkéntelenül is attól kezd tartani, a leszállóegység valahogy el fogja hibázni a célt. A felizzó levegő első villanásai inkább csak sejthetők, mint láthatók: apró szikrák szellemfényei.

A dokknyilvántartást átnézve a szakértő újra a nyomára akadt az MI-nek. Az anyahajó megérkezett a sólyákhöz, az azóta felszámolt cég hetekig dolgozott rajta, majd pedig a kiemelt MI leszállítását egy másik vállalkozásra bízta, amelyik öt nappal később egy hajójával a Proxima B felé kért kilövést, rakományként katonai eszközöket jelölve meg. A képbe kerülő szállítmányozó cég főhadiszállása a bolygó egyetlen kontinensének déli csücskében volt.

Előzőleg aludt valamennyit, amíg a leoldásra várakoztak, de a teste valahogy alkalmazkodott az állomási délelőthöz, így álma felületes volt, és minden alkalommal felriadt, amikor a feje a mellkasára bukott.

A kémlelőnyílás mögött fehéren izzott a leszállóegység által összepréselt levegő. Nagyokat nyelve és a gerincét megfeszítve azt várta, mikor gyűjtanak be a fékezőrakéták, hogy megállítsák a zuhanást a mélységbe.

A bolygóból csak a leszállópályát látta, a szélfúttá beton síkságot a belőle kimeredő elektromágneses parittyapályákkal. Az eget homogén, vakító fehér felhőzet fedte, amely képtelenül alacsonyan húzódott – úgy érezte, felnyújtott kezét megmárthatná a jéghideg párában. Fido engedelmesen loholt a sarkában, amíg ő az érte küldött apró kocsihoz sétált. A jármű automata volt, egy láthatatlan vonalat követett a betonsíkságon át, amely nagy szögekben tért el a legrövidebb egyenestől. Mintha láthatatlan épületeket és hatalmas kísértetjárműveket kerülgetett volna, melyeket csak a kattogó érzékelők látnak, halandó szem soha.

A szállítmányozási vállalat ügyvezető igazgatója fiatal, kényelmetlenül lezser nő volt. Koromfekete haját valami különös helyi divat szerint egészen rövidre borotválta a feje két oldalán. – Katonai

eszközöket és ellátmányt szállítottunk a Proxima B-re, igen – emlékezett, amikor a szakértő elmondta látogatása okát. Mintha megkönnyebbült volna; talán adóellenőrzést sejtett az első pillanatokban. Képzeltében tüstént megkapta a potenciális bűnrészes státuszt. – A Charles de Gaulle bázisra. Tengerészgyalogság, azt hiszem.

– Láthatnám a leltárt, kérem? – kérdezte a szakértő fáradtan. Úgy érezte, mindig és mindenhol csak kér, olyan dolgokat, amelyek egyértelműen következtek a látogatása céljából, mégis mindenkit noszogatni kellett, hogy hozza végre elő az átkozott iratokat. Mintha nem is egy nyelven beszélnének.

– Khm, van itt egy kis bibi – mondta a nő kényszeredetten, a szakértő pedig azt vette észre magán, hogy a kopasz foltokat bámulja a másik halántékán. Elkapta a pillantását. Pislognia kellett, hogy újra a nő arcára fókuszálhasson; a szemgödrébe mintha apróra morzszolt műanyagszilánkokat szórtak volna, amit aztán még fel is töltöttek sztatikusán. – Éspedig?

– Volt egy üzemzavarunk. Egy átkozott nagy erejű impulzus a reptéri hálózatból. Bepereltem őket, és mibe fogadok, hogy meg fogják téríteni a káromat... De sajnos a feljegyzéseink elvesztek az adathordozóról. Tulajdonképpen a kukába vághattuk az egész hardvert.

– Valahol elvesztek a halotti anyakönyvi iratok, így kezdődött, Fido. Ezt kihasználva Lumer-t létező személyként lehetett felhasználni, hogy tulajdonrészt szerezhessen az MI-leválasztást végző cégben, illetve kiadja az utasítást, hogy a munkát alvállalkozóra bízzák. A közbeszerzést akár még teljesen szabályosan is megnyerhették, édes istenem! Hiszen nem volt fontos a profit vagy a rentabilitás, adhatták a legjobb árajánlatot... A cég eltűnt, mikor nem volt többé szükség rá, ahogy Lumer-re sem. A *Clemenceau* MI-je pedig köddé vált, kutya! Talán fönt az állomáson, talán itt ezen az átkozott betonplaccon...

A szakértő észrevette, hogy a bárban néhány ember őt nézi. Fészkelődött és a szájához emelte a whiskys poharat. – Mit bámulnak? Virtuális háziállat. Sokat utazom! – Addig nézett rájuk, amíg azok vissza nem tértek a sós mogyorójukhoz és a sörükhöz. Visszafordult a széke mellett üldögélő beagle felé, aki a pult felé szaglászott, aztán csillogó szemmel nézett fel a gazdájára. A férfi keze önkéntelenül

megmozdult, hogy megsimogassa a füle tövét, aztán a karja félúton megállt, majd lehullott.

– Én... – motyogta akadozó nyelvvél – tudom, hogy nem vagy igazi, és csak én látlak. Nem vagyok őrült.

Levele érkezett, amitől összerezzent. A csillagközi üzenetet előzőleg katonai csatornán továbbították a bolygó körül keringő állomásról a Proxima B felé, és a válasz most ugyanígy érkezett; egy műholdas transzponderen át lőtték le az űrrepülőtér egyik csehójának kétszemélyes asztalához.

A Charles de Gaulle támaszpont raktáraiban nem találták a leválasztott MI-t. Határozottan állítják, hogy nem is vételeztek be ilyen egységet a szállítóhajóról.

A szakértő hosszasan káromkodott, és az arcát a tenyerébe temette – úgy dörgölve a szemét, mintha ezzel elűzhetné belőle a parázsló fájdalmat.

Amikor felnézett, egy nő állt mellette. Filigrán, vörös teremtés keki színű túraruhában. Két korsó sört tartott a kezében. – Úgy látom, csak mi ketten nem vagyunk idevalósiak. Csatlakozhatok?

A szakértő kis szünet után bólintott, mire a nő leült a szemközti székre és az egyik sört a férfi elé tolta az asztalon. – Helga Schmidt vagyok, újságíró Akroviából. – Látva a szakértő zavarodott tekintetét, hozzátette: – A bolygó fővárosa, tudja. Ezek szerint maga még messzebből jött. Jól van? Nem néz ki túl jól.

A szakértő pislogott, majd bizonytalanul biccentett. – Sokat utazom. Az idő- és a nehézkedés-eltolódás. A munka. – Hátradólt és a söröskorsó fülét megragadva kinyújtózta a lábát. A kutya úgy ugrott el a cipője elől, mint egy igazi eb, ő pedig furcsán megtörve fejezte be a mozdulatot. – A kutyám. A programja szerint kerülnie kell az olyan helyzeteket, amikor lelepleződhet a látszólagossága.

A nő úgy bólintott, mint aki érti a dolgot. Hirtelen kevésbé tűnt valóságosnak a beagle-nél. A szakértő megrázta a fejét.

– Szóval mi járatban? – folytatta Helga. – Ha már így összeültünk, be is mutatkozhatna.

– Bocsánat, Edwards vagyok. Dolgokat keresek, ez a munkám.

A nő felhúzta a szemöldökét, és elmosolyodott. – Hát ez érdekesen hangzik...

– Tudja, hogy a feljegyzésekre, iratokra és aktákra épül a civilizációnk? Minden, amit itt lát – írt le egy kört a levegőben a

mutatóujjával – dokumentált. Engedélyek, bizonylatok, személyi akták, szabványok és szabadalmak, munkaleírások, használati útmutatók és még a jó ég tudja mi. Egy szavakba és számokba öntött univerzum, amely részletesen reprezentálja a mi valóságunkat. Többnyire hűen írja le, a két világ szinkronban van, ám időnként a kettő elválik egymástól. Olyankor eltűnnek dolgok. Ilyen dolgokat keresek.

– De mit?

A szakértőben felötlött a nő szakmája. Ismét megrázta a fejét, hogy kitisztítsa a gondolatait. – Szivattyúkat. Adó-visszaigénylési nyugtákat. Embereket. Nem ez a lényeg. A lényeg, hogy olykor annak se hihet az ember, amit lát. – Felöltött benne, hogy a helyzet úgy kívánja, ő is érdeklődjön a nő iránt. – És maga?

– Semmi különös, leküldtek egy átadásra ide az isten háta mögé. Nos, hivatalosan már nem vagyok gyakornok, de azért nem mondhatnám, hogy enyéme az igazán érdekes témák. Végig kell járni a számlátrát. A mi munkánk már csak ilyen.

– Mit tenne, ha valami igazán kemény témára bukkanna?

A nő előrehajolt a söre fölött. – Tud valamit?

A férfi kis szünet után mosolyra húzta a száját és megrázta a fejét. – Csak teszteltem az elhivatottságát.

– Ez nem volt szép dolog. Tartozik nekem: a következő sört maga fizeti. Torkig vagyok vele, hogy a helyi bugrisok folyton engem stírolnek a pultnál. – Félrehajtotta a fejét. – Remélem, szabad a mai estéje.

A dolgok egyre inkább elmosódtak a szakértő számára. Az elmúlt napok nyomása, a leutazott kilométerek milliárdjai, na meg a több kör sör kásássá tette a gondolatait. Egyszer csak arra ocsúdott, hogy bár a nő beszél hozzá – Helga örömmel és sokat beszélt –, semmit nem jegyzett meg abból, amit mondott. – Azt hiszem, ideje indulnom.

– Hol szállt meg?

A szakértő megmondta.

– Szuper, én is arra megyek.

A szakértő egy pillanatra megállt a kocsmaján túl hideg éjszakában. Egyetlen csillag sem látszott az égen. Valahonnan az úrállomás kerítésén túlról egy város éjszakai lármája hallatszott el

hozzá. Eszébe jutottak a láthatatlan épületek, amelyeket a kis automata kocsi kerülgetett. Szellemvilág. Csak az űrhajók kabinjai, leszállóegységek ülései, állomások kanyarulatai igaziak. A napszakok, amelyek bolhaként ugrálnak el előle. A nehézkedés változásai, amelyek újra és újra próbára teszik a zsigereit.

Meg az MI, amelyik valahol ott van a felhőkön túl, a világűr egy ismeretlen pontján.

– Jöjjön már! – Helga ebből a valószínűtlen világból belekarolt és finoman meghúzta, hogy elinduljon. A szakértő hátrapillantott a kocsmajótóra, aztán rájött, hogy Fidót kikapcsolta valamikor.

Elindultak a szállása, egy konténermotel felé, ami közvetlenül az űrrepülőtér drótkerítése mellett magasodott.

– Tudja, még mindig gőzöm nincs róla, hogy mivel is foglalkozik – mondta éppen a nő, amikor megérkeztek. – De ez így izgalmasabb is. Volt ugyan egy pillanat, amikor azt mondtam, otthagynom magát, mert nem egészen ez volt az az este, amire vágytam... De vonzanak a kihívások.

Nem engedte el a férfi karját, úgy fordult szembe vele. – Nos?

– Itt lakom.

– Be sem hív?

– Dolgoznom kell.

– Hű, de romantikus!

– Tényleg. Ez nem egy beruházás átadása – rögtön rájött, hogy nem ezt kellett volna mondania. A nő elhúzta a karját, és hátrébb lépett: – Mi a fene van magával?

– Semmi. Elég sok a dolgom.

– Hogy legyek még egyértelműbb? Aszexuális, vagy mi a fene? Meleg?

A férfi nem válaszolt. Helga otthagya.

Meztelenül ült a konténerszoba íróasztalánál, és a részegséggel küzdött. A szoba berendezése az asztalon kívül csak egy ágyból és egy komódból állt. A falon két kép, mindkettő valami helyi, nem túl érdekes növényt ábrázolt három dimenzióban. A szirmok – vagy levelek? – elmosódtak, ahogy rájuk nézett. Forró, száraz levegő áradt a mennyezetből.

- Elvesztettem, Fido, az a helyzet. Vizsgálódhatok még az eseményláncolat eddig fellelt szemeinél, de elvesztettem a nyomát. Évekkel ezelőtt kezdődött, és minden egyes nappal és héttel tovább húl a nyom... - Kis ideig csak üldögélt maga elé meredve, és azon gondolkodott, ha maszturbálna, könnyebben el tudna-e aludni. Helgára gondolt. Úgy érezte, az egész estét valami filmen látta, és túl régen ahhoz, hogy minden részletet felidézzen. Keze lesiklott a nemi szervére, de nem sok válaszreakciót tudott belőle kicsalni, így hamar feladta a próbálkozást. - Infrastruktúrára van szükség, hogy életben mara... - lepillantott a lábánál szunyókáló virtuális ebre -, hogy működésképes maradjon. Talán innen lehetne folytatni...

Előzőleg újabb csillagközi kapcsolatot kért, és haladéktalanul elküldte a riasztást a központnak. Mozgósítani kell a saját és a hadsereg apparátusát is. Kihallgatásokra, egy sereg ügynökre és nyomozóra lesz szükség, és tudta, hogy mindezt meg is kapják.

- Szép munka - kommentezte vissza a jelentést Vassel, az operatív főnök. - Maradjon rajta, és ha bármit megtud még, haladéktalanul jelentse!

A sötétben kúszott az ágyba, ahol a matracot számos test feküdte ki korábban vajúsra. A helyiség mintha balra forogva, spirális íven süllyedt volna lefelé vele. Okádnia kellett. Felkelt és a kis fürdőfülke rozsdamentes mosdótáljába hányta a sört, meg a vacsorája java részét. Fido utána cammogott, ám ő köhögve kizavarta. Aztán krákogva felnevetett: - Mit számít, kutyus, sosem léteztél!

Pislogni kezdett. A gondolat ott bolyongott a fejében, az eltompult idegpályák tudatossági szintje alatt bukdácsolva, akár egy jégtömb a tengeren. Összeráncolt homlokkal meredt a tükörképére, úgy próbálta megragadni. Valahol az aktákban és nyilvántartásokban kirajzolódó események elváltak a valóságtól. Halottak lépdeltek tovább a ranglétrán, szellemhajók álltak be a sólyákba. Bármit láthat bennük, ami sosem létezett - és viszont.

A részletek, mindig a részletekben rejlik a megoldás. Újra az íróasztalhoz imbolygott, és megnyitotta az állományokat, amelyben az ügy összes iratának másolatát őrizte. Serkentőt választott ki, amitől egy időre képtelenül könnyűnek érezte magát a munka közben. Átpörgette a mappákat és állományokat, heurisztikus keresztlinkek fonalán haladt végig. A katonaorvosra volt kíváncsi, aki Lumer halotti anyakönyvi kivonatát állította ki. Vajon hova került ez a papír, hol tűnt el a rendszerből, mintha sosem létezett volna?

Az orvos neve nem szerepelt a rendelkezésre álló aktákban, így ismét távolsági hívást kellett kezdeményeznie. A műanyag asztallapon dobolva várta, hogy az ikerhatásból szőtt fonál lefejtődjön az univerzum szövetéről, és hozzáférjen Lumer utolsó szolgálati helyének rendszereihez.

A tópartra, ahol a kamion maga alá temette Lumert, a helyi önkéntes mentőszolgálat egy kocsija szállt ki, akik már csak a halál beálltát tudták megállapítani. A halotti anyakönyvi kivonat felbukkant a polgári népeesség-nyilvántartásban, de a hadsereg rendszereiből nyom nélkül törlődött (ha egyáltalán felbukkant valamikor is). A támaszpont eü-tisztje ez időben egy bizonyos Peter Klosowski kapitány volt. A kartonja szerint már ő sem állt a hadsereg szolgálatában: néhány egyre súlyosabb függelemsértés és más vétségek után leszerelték, az egészségügyi lapja szerint drogproblémákkal küzdött. A szakértő úgy gondolta, ideális alanya a külső manipulációknak.

Klosowski későbbi életútját nem tartalmazták a katonai feljegyzések, de a polgári nyilvántartásokban és a nyilvános hálóban böngészve nagyjából fel tudta vázolni. Az orvos gyors ütemben merült egyre mélyebbre, egy időben körözést is adtak ki ellene, komoly adótartozást halmozott fel. Aztán egyszer csak, alig másfél évvel a leszerelése után a dolgok megváltoztak. Ismeretlen forrásból vállalkozásokat indított: többek közt roncs hulladékkal, fém-újrahasznosítással kezdett foglalkozni. A cégek története zavarosan alakult: felszámolások, csődök sora végzett velük és szült újakat a romjaikon; bírságok, feljelentések és munkajogi eljárások szegélyezték életútjukat. Sosem derült ki, honnan érkezett a kezdőtőke, a szakértő azonban már sejtette; szinte látta maga előtt, ahogy a bukott orvos habozás nélkül megragadja a lehetőséget, a nélkül, hogy firtatná, mi célokat szolgál. Épp úgy megtette, amire kérték, mint másfél évvel korábban, amikor pusztán annyi volt a dolga, hogy megfeleljen egy hétköznapi egészségügyi akta lezárásáról.

Jelen pillanatban Klosowski a Gdansk világán tevékenykedett. A Gdanskban, ahova a *Clemenceau* szakszerűen leszerelt hajótestét utoljára behajózták bontásra.

– Bingó! – mondta a szakértő az üres szobának. Nevetett. – Hogy lehettem ilyen ostoba? Csak a bűvész szövegét figyeltem, nem a kezét. Ott van a roncsban! Mindvégig ott volt!

Hosszan nézegette az elektronikus névjegyet, amit Helga küldött át neki. Még a kocsmában, amikor a nő azt hitte, sínen van az este. A szakértő nem igazán tudta eldönteni, sínen volt-e bármelyik pillanatban is.

Helga azt gondolhatta róla, hogy valamiféle robot, hogy nincs élete. Ez nem igaz. Elmondhatta volna neki, hogy az MI utáni kutatás sokban hasonlít a férfi-női játszmához; a támadáshoz és háritáshoz, a jelek és utalások finom átadásához. Trükkökhöz, finom csalásokhoz. És ha ő ért az MI-k utáni kutatáshoz, akkor a női-férfi kapcsolatokhoz is értene.

Valószínűleg a nő nem értette volna.

Természetesen Helga nem reagált a hívására. Így csak az üzenetrögzítőjét vette igénybe: – Nem bocsánatot szeretnék kérni... Illetve nem csak azt szeretnék. Tudok viszont egy sztorit, amit felhasználhatna, hogy az első vonalba katapultálja magát. Csak magán áll, hogy használja fel. Szóval... Van egy leselejtezett hajó, amit a francia hadsereg olyan harmadik világbeli partokra akar vinni, ahol lényegében rabszolgamunkával, súlyos ipari szennyezés közepette bontják szét az illegálisan oda érkező hajókat. Azt hiszem, nem kell bővebben magyaráznom, mit jelent ez akár csak a hazai munkahelyek szempontjából. Mondom a részleteket...

Miután befejezte, elégedetten dőlt hátra. Ezzel időt nyert, az MI-t pedig még csak meg se kellett említenie hozzá.

Nekilátott, hogy helyet találjon magának egy hajóra, mely a Gdansk rendszerébe tart.

3

A napnyugták a legvacakabbak a Gdanskon. A Sigma Draconis fiatal csillag, fénye sápadt és hűvös. Ettől az esték olyanok, mint egy bögre koszos tengervíz, tele azokkal az apró egysejtű dögökkel, amelyek a Gdansk összes saját élővilágát jelentik. A nagyokosok szerint a bolygó ott jár most, ahol a Föld tartott évmilliárdokkal ezelőtt.

Valaki Ararátnak nevezte el a dombot, de Pavel nem volt benne biztos, hogy ez jelent-e bármit is. Légzőkészüléke szuszogott, ahogy

végigsietett a bódételep gödrös utcáján a kocsmá felé, s közben felnézett a domb tetején trónoló *Go!Ethe* maradványaira. A lenyugvó Esdé fényében úgy festett, mint egy óriás halvacsorájának maradéka: egy uszony itt, a farok megrágott vége ott. A fej rég nem volt meg: a mikroütközések rágta orrpáncélzatot csak robbantással tudták feldarabolni és elszállítani. Úgy egy éve, vagy kicsivel régebben jártak ott a bontásban. Hárman sérültek meg, egyikük aztán bele is halt, a homloka úgy nyílt szét, mint egy konzervdoboz a platnin. A Vezetőség adott valami kis pénzt az özvegynek, amiből talán kihúzta addig, amíg a legidősebb gyereke elég nagy nem lett ahhoz, hogy dolgozzon.

Pavel előtt egy üres sörösüveg domborodott elő a száraz, terméketlen talajból. Lehajolt érte, szórakozottan megvizsgálta a címkéjét (a lengyel sör mind szar, mondogatta Donald), majd körülnézett, célzott, és tiszta erőből hozzávágta az egyik lakókonténer szigetelt műanyag falához. A döntésre válaszul hadonászó asszony jelent meg a bódé egyetlen apró ablakában. Pavel nem foglalkozott vele: mire felvinné bárki is a maszkot a házban, addigra rég messze jár.

Igazából semmilyen úti célja nem volt, mindössze szeretett kint kószálni. Briana – főleg amikor betintázott estére –, üvöltött vele, hogy sokba' van az oxigén, de Pavel már kölyökkorában is megtalálta a módját, hogy lelépjen otthonról, ha olyan kedve volt. A bódételep ezekben a napokban különösen nyüzsgőnek látszott; az emberek kiásták az önjáró viskók kerekeit a tésztaszín porból. Néhányan máris a településen kívüli pusztaságban várakoztak, hogy a majdani karaván élén haladhassanak, ha a munkások hada megindul a következő bontásra ítélt hajó landolási pontja felé.

Ugyanis itt volt ez a *Clemenceau*. Állítólag.

– Úgy hallottam, mégsem kapjuk meg a munkát. Úgy éljek, nem fogjuk megkapni. Hagyják, hogy éhen dögöljünk a családukkal együtt.

– A minap Glotta megállás nélkül dűnnyögte ezt a kocsmapulnak támaszkodva, körülötte munkások, akik a híreket várták a művezetőtől. Glotta tudott dolgokat, amiket a többiek, egyszerű kétkezi melósok nem. Belső infók a Vezetőségtől. Valaki egy újabb rövidet rendelt a kopasz művezetőnek.

– De azt mondják, már letették valahol. Állítólag keleten, a tengerparton – jegyezte meg a félkezű Lobel, aki a jobb lába ujjait használta az erővágó kezeléséhez. Gyorsabban dolgozott, mint Pavel; hat kölyköt kellett etetnie félkoronás órabéréből, bár nyílt titok volt, hogy legidősebb lánya nem elszökött hazulról, hanem az apja adta el

valami geológusnak, aki a kontinens szikkadt belsejében kutatott ásványok után. Lizzi megvult Donaldnak is, legalábbis ő ezt állította.

A munkások gyűrűjében Glotta hátrahajtott fejjel gurította le a szeszt, majd keserű mozdulattal törölte meg a száját. – Pletyka, semmi több. A Vezetőség tudna róla. Na meg lófaszt se számít, ha le is tették. Azt mondják, tiltakoznak odaát, a *Clemenceau* hazai kikötőjében. Hogy ott, a Liberté dokkjaiban kellene bontaniuk, mert nekik sincs elég munkájuk. Hogy ez nem kóser, elvinni egy másik bolygóra a saját hajójukat, és másokkal szétszedetni. A fenébe is, két koronának megfelelő frankot is megkeresnek óránként, mit rinyálnak?

– Ja, ja, ez már a mi munkánk! – méltatlankodtak a többiek is. Pavel elől inas munkáshátak takarták el a művezetőt.

– De hát már letették – ismételte makacsul a félkezű Lobel.

– És mikor tudunk már valami biztosat? Nagyon kellene az a meló. A *Go!Ethé*vel már legalább háromnegyed éve végeztünk, és a Vezetőség hitelt ajánlott. Nincs már semmim, de ha elfogadom, soha nem menekülök a kamatok elől.

A többiek bólogattak. Mindenki ismerte a Vezetőség módszereit.

– Nagy az a francia hajó?

– Hülye vagy? Egy katonai hordozó. Képzeld csak el. Többévi munka. Fogadok, hogy a Vezetőségnek legalább két új olvasztóművet kell beállítania.

Pavel füttyentett az asztalánál. A maga részéről már a *Go!Ethé*t is bazi nagynak gondolta. Egymillió-háromszázötvenezer tonnásra becsülték még úgy is, hogy amikor behajózták valahonnan a Beta Hydri rendszeréből, az MI-t, meg az összes értékesebb berendezést kiszereztek belőle. Jóformán csak a távvezérlés rendszerei, meg a fékező hajtóművek maradtak a fedélzeten, amikor leeresztették a Gdansk gravitációs kútján, de a csupasz test nem is bírta volna ki több utat. Ezek a nagy hajók csak az űrben közlekedtek, sosem szálltak le, nem úgy tervezték őket. A durva landolás belapította a törzset és elvégezte a munkások helyett a tat felnyitását. Két évig bontották, egész falvak nőttek ki körülötte a porból, ötezer embernek adva munkát. A tizennyolc emeletnyi monstrum lassan feltárta belső vázát az égnek, majd elfogyott, mintha férgek rágták volna le a csontjait. Azóta a férfiak csak ültek a kocsmákban, napról napra, és a fél éve elmaradt fizetésük terhére ittak.

– Úgy van, kellene az a meló.

– Tudom, hogy kellene! – fakadt ki Glotta. – Mit gondolsz, ki a fene vagyok én ott a Vezetőség számára? Van nekem szavam? Odafönt csak azt mondják, össze kell húzni magunkat, a hajóbontás az egész galaxisban szarul megy, és most, hogy valakik fellármázták a kibaszott sajtót, a gazdag világok szakszervezetei meg környezetvédői nem engedik, hogy az olcsó dokkokba vigyék a hajókat. Ez a Vezetőség biznisze, mi csak örülhetünk, ha munkát adnak

– De hát letették! Úgy értem, lent van. Hogy vihetnék akkor már el? – ismételtette Lobel a pohara mögül.

– A *Clemenceau* egy átkozott csatahajó volt! Állítom, még ha a bűdös életbe sem járt légkörben, az a hajótest akkor is kibír két le- és felszállást. A fenébe, legalább tudnánk, hol eresztették le!

Az éjszakai ég a leginkább hasonló ahhoz, amilyennek a kikódolt pornófilmekben látni a Földről: a ritkás nitrogén-széndioxid légkörön át úgy ragyognak a csillagok, mint megannyi szétszóródott tükörlapka egy marha nagy diszkógömből. Egyszer, amikor még nem voltak házások, hanem csak épp megismerkedtek, kint ültek Brianával a kocsmá mögötti konténereken, a lány megkérdezte Pavelt, tudja-e, mely csillagok körül élnek emberek. Nem mindegy? – kérdezett vissza élesen ő, de igazából gőze sem volt a válaszról. A lány rövidesen bement, ő pedig egy pillanatra tényleg sajnálta, hogy nincsenek válaszai. Pedig alaposan kikérdezte Donaldot, hogyan lehet maszk nélkül csókolózni a szabadban.

Az egész Donald ötlete volt. A levegőárusnál találkoztak, ahol az emberek sorban álltak a palackokért. A vízbontó furgonjának napelemtáblái éles árnyékot vetettek a porba.

– Emlékszel, mennyire le akartál lépni mindig innen? – dünnyögte a barátja a maszkon keresztül. Pavel nem nagyon figyelt rá, a sorban állókat hallgatta unottan. Megint a *Clemenceau*-ról ment a duma.

– Hm? – fordult a társához Pavel, elvesztve érdeklődését a körülöttük folyó társalgás iránt. A melósok nap nap után ugyanazokat a sirámokat ismételtették. Épp olyan biztos volt ez, minthogy felkel a nap és semmi sem változik a Gdansk poros ege alatt.

– A nagy dobás. Emlékszel? Hogy nem egy olyan agyontisztított levegőtől bűdös, hegynyi szeméttelep belsejében akarsz kotorászni negyven éves korodban is, mint a dajcse hajó volt. Amíg rád nem zuhan egy istenverte rakaszfal, le nem zuhansz az összetákolt állványainkról, vagy ki nem köpöd a tüdőd a szigeteléségetők és az olvasztók füstjétől?

– Kösz, hogy emlékeztetsz! – morogta Pavel. A munkáshierarchia alsó felébe tartozott, többnyire nem is a hajótestben dolgozott, hanem kint darabolta a többiekkel, amit az asszonyok kötelekkel kivonszoltak a szabadba. A kisebb darabok aztán már mehettek a földbe ástott kohókba. Évekig kellene dolgoznia valaki tapasztalt öreg róka mellett, hogy a legjobban fizetett első vonalba kerüljön... És *ennyi*, amit el lehet érni itt. Az ő bérük is csak aprópénz. – De hova mehetnék? És miből? Ott van Briana, meg a kicsi kölyök...

– Nagyon elkapattad azt az asszonyt! – bökte oldalba Donald röhögve, aztán maga után húzta, ki a sorból.

– Levegőt kell vennem! – tiltakozott Pavel, de a sor már össze is zárult mögöttük. Briana ordítani fog vele, a gyerek sír a járókában, ő pedig megint úgy érzi, hogy mindegy hova, csak ki abból a szűk lyukból, ahol élnek. – Bassza meg.

– Figyelj, ez bizalmas! Nem tartozik a rozsdaparasztkra. – Donald láthatólag nagyon büszke volt magára, foghíjas vigyora a füléig ért a maszk megsárgult szilikonja mögött. Amikor távolabbra értek, megállította barátját egy hatalmas kupac szemét mellett. Pavel bosszúsán ejtette a lába mellé az üres tartályokat. – Ajánlom, hogy tényleg mondj is valamit. Torkig vagyok a szokásos szövegeddel, hogy majd bankot robbantunk Új-Wroclawban. Meg hogy felszegődünk egy úrhajóra.

Donald hanyagul vállat vont. – Elég ha annyit mondok, hogy tudom, hol tették le azt a francia bárkát?

Pavel összevont szemöldökkel meredt rá. – Honnét tudnád? Etetsz!

– Nem etetlek, Pavel. A *Go!Ethe* tatjától keletre fekvő telep rádiósa elkapott egy kódolatlan üzenetváltást az orbitális parti őrségtől. Nem csak szóbeszéd, hogy a *Clemenceau* már behajózott. A fickó ismeri a landolási pont helyét, de olyan hülye, hogy csak ül az infón. Mi viszont tudni fogjuk, mit kezdjünk vele. Ha nem teketóriázunk, az első foglalók leszünk, Pavel, tudod, mit jelent ez?

Pavel a hajóra gondolt, az üres fedélzetekre. A sokmillió tonna fémre, amely csendesen várakozik valahol a bolygón, ahol a napok

porszínben hanyatlanak az éjszakákba, és az ember az úrból a meddő sziklák közé száműzött hajók gyomrában dolgozva éli le az életét.

Pavel tudta.

4

A hajnal a Gdanskon lilás-pocsolyaszínnel kezdődik, ahogy a láthatáron úszó felhők mind inkább megtelnek az Esdé fényével. Ahol a csillag fénye rést talál az óceán fölött hömpölygő rongyos felhőkön, a sápadt ragyogás pászmákban ömlik végig a kontinens fiatal, terméketlen felszínén. Fél éve egy átutazó telepés, aki munkát keresett volna a bódételepen azt mesélte, egy kő alatt valami zuzmószerűséget látott; kék nyálkát, ami biztos nem az óceánból került oda. Nem szóltam a városiaknak, minek? – vonta meg a vállát a sztori végén, a többiek pedig bólogattak: a tudósok kibújtak volna a bőrükből a szárazföldi élet első felbukkanása láttán, de míg a telepések zöme szegény lengyel kivándorló volt, a városokban és a tudósok közt csak úgy nyüzsgött a sok kínai meg orosz. – A Gdansk lengyel bolygó! – köpött büszkén a linóleum padlóra Lobel.

– Szóval hogy is lesz ez? – kérdezte Pavel, amikor letelepedtek a kocsma egyik fémváz asztala mellé. Körülnézett; ez nem az ő törzshelyük volt, de nem sokban különbözött a megszokott csehójuktól. Az apró ablaktáblák körül kanárisárga szigetelőhab dudorodott, amelybe apró pöttyöket égettek a vendégek elnyomott csikkjei. – Úgy értem, miért pont nekünk mondja el a rádiós, hol tették le a hajót? Miért nem előbb a Vezetőségnek?

– Csss! – rúgott a lábába az asztal alatt Donald. – Itt is van!

Pavel sziszegve tapogatta a bokáját, úgy meredt a nőre, aki köszönés nélkül ült le hozzájuk. Az asszony egy pillanatig figyelmesen méregette őket, aztán megszólalt. – Mennyi kellene, srácok?

Pavel riadtan nézett a barátjára, aki nem törődve vele egy gyűrött papír fecnit tolt át az asztalon.

Az asszony, aki a Vezetőség egyik „hitelközvetítője” volt, még csak a szemöldökét se vont a föl az összeg láttán.

– Donald, mi a fenét..? – próbálta Pavel úgy szűrni a foga között, hogy a nő ne hallja, ám az máris bólintott: – Nem kis összeg ez, most, hogy jó ideje nincs munka. De biztosan jól átgondoltátok. Az is igaz, hogy nem az én dolgom eldönteni, mennyire van szükségetek.

Donald hevesen bólogatott, Pavel pedig érezte, hogy kiszárad a szája.

– Csakhogy, Donald Brizski, neked van már korábbról is tartozásod. És az apádnak is. Nem kevés.

– Pavel barátom is vállalja a törlesztést – készségeskedett Donald és ezúttal Pavelen volt a sor, hogy az asztal alatt belerúgjon a másikba. – És itt ez a francia hajó, mindenkinek jó időre lesz melója.

– Ne igyál azért előre a medve bőrére. A Libertén engedélyezik a szakszervezeteket, és ezeknek messzire hallatszik a hangja. Valószínűleg már tárgyalnak a sereggel, hogy a tábornokok változtassák meg a döntésüket. Még előfordulhat, hogy visszaviszik az egész küldeményt a hazai kikötő üzemébe.

– De a hajótest nem bíná ki, ugye? Úgy értem, állítólag leereszkedett már a kúton. Ezt hallani.

A nő vállat vont. – Ehhez bizonyára látnunk kellene. Nem igaz, fiúk?

Olyan kifürkészhetetlenül nézett rájuk, hogy Pavel megborzongott. De a pénz már ott is volt az asztalon, egy fehér nejlonzacskóba csavarva.

– Mi a fenét csináltál..? – Briana hangja ilyenkor mindig egészen metsző magasságba kúszott fel, minden egyes szótaggal élesebbé és fülsértőbbé vált. Pavel már jól ismerte ezt. És gyűlölte. Amikor megismerkedtek, sőt, még amikor kiderült, hogy a lány terhes, akkor sem mutatta Briana ezt az arcát.

Lehet, hogy nem is volt még ilyen arca, tűnődött néha a férfi. Talán ez az összezártság műve, a babáé, akinek bármilyen, kívülről nem látható rendellenessége lehet a szüleit egy életen át érő sugárzás miatt, és naphosszat csak sír a kiságnak kinevezett műanyag ládácskában.

– Ez a pénz befektetés, az üzlet pedig biztos. – Azon kapta magát, hogy Donald szavait ismétli, amivel őt próbálta meggyőzni, miután kijöttek abból a csehóból és Pavel ordítózni kezdett vele.

Briana tajtékozott: – Felfogtad, mit csináltál, te szerencsétlen? Tartozunk a Vezetőségnek és semmiből nem tudjuk törleszteni!

– Hamarosan lesz meló mindenkinek azzal a francia hajóval.

– És ahelyett, hogy megpróbálnánk félrerakni valamit, vagy egy picit jobban élnék, mondjuk egyszer rendesen be tudnánk fűteni a picikére, hogy ne legyen mindig tiszta takony, nyöghetjük a kamatokat évekig! *Erre* is elég az a francia bárka?

– De hát éppen azt csinálom, hogy jobban éljünk, hogy pénzt szerezzek – szúrta közbe némiképp megbántva Pavel. – És nem is keveset fogok! De a pénz pénzt fial, ezt nem tudad, ugye? – Nem mondta el a feleségének, hogy mire készülnek; titokban akarták tartani. Az asszonyok folyton pletykálnak, úgyszólván nyilván Briana is.

– Te meg a pénzcsinálás! Pavel, el akartál menni innen, nem igaz? Régebben még gyűjtögettéll is. – Valamit észrevehetett a férfi arcán, mert elsápadt. – Az a pénz is ott van? – Ismét a mind magasabbra kúszó sivitás.

Pavel teljesen sarokba szorítva érezte magát. Amikor Donald meggyőzte őt, annyira sima ügynek tűnt az egész, de Briana mint mindig, elbizonytalanította. – Én... Ne haragudj, Briana. Én csak jót akarok. Majd meglátod, hogy minden jól sült el.

– Ne haragudj, mindig csak ez a ne haragudj rám, Briana! Azt hiszed, ennyi, a dolog meg is van oldva? Hányszor kértél már bocsánatot a hülyeségeid miatt? Hányszor *nem* sült el jól?

Pavel nem válaszolt, a felesége pedig fura módon mintha elvesztette volna minden dühét. A férfi örülni kezdett, hogy ennyivel megúsza.

– Isten látja lelkemet ezen a sziklagörgetegen, még én is elhittem – szólt halkán a nő –, hogy el tudunk menni innen, hogy akkor majd rendbe jön minden. Micsoda baromság volt!

– El fogunk menni, Briana, hányszor mondjam még el? Terveink vannak, csak meg kell valósítani.

Briana mintha meg sem hallotta volna. Cigaretttára akart gyújtani, de a keze annyira remegett, hogy végül az asztalra csapta a gyújtót. Sírva fakadt. – Soha nem szabadulunk; a Vezetőség, ez az egész istenverte szarság, ez lesz mindig. Te is csak ugyanolyan szerencsétlen vesztés vagy, mint a többi, akik a kocsmában hencegnek nap nap után. Mi a fenét akarsz te? Mi a fenére vagy *képes*? A *Go!Ethe* elfogyott, és te még mindig kint daraboltál a nyomorékokkal és az öregekkel. Ez így lesz a következő hajóval, meg az után is. De tudod, miért? Mert gyengeelméjű vagy.

Pavel az asztal sarkát babrálta. Nem tudta, mit tegyen. Briana most azt várja, hogy odamenjen és megsimogassa? A nő mindig olyan fura módon tudatta vele az akaratát. – Ne mondj ilyet rám.

Briana rekedt hangon felnevetett. – Mert mi lesz? Megint elrohansz, kint rugdosod a port, csak hogy ne kelljen szembenézni a dolgokkal?

– Szeretlek.

– Nem szeretsz, Pavel. Ha szeretnél, nem hoznál minket ilyen helyzetbe! Ha szeretnél, számíthatnék rád, itt lennél, amikor kellesz. Családod van, Pavel!

– Én... rendbe hozok mindent, jó?

Briana előre hajolt a lócán. – Jó. Addig vissza se gyere, te rohadt kurafi, amíg rendbe nem hozod a dolgokat!

Pavel rosszkedvűen bámult kifelé, amikor elhagyták a bódételep határát, és a viskók szedett-vedett sorát jobb kéz felől fogva elkezdték körbeautózni a települést. A furgon hatalmas kerekei fátyolként verték fel a port a karcos oldalablakok előtt. A kocsit Donald apjáié volt, aki üzemanyagot árult a darabológépekhez, és aligha tudta, hogy a fia elkövette a család egyetlen vagyontárgyát. Bár persze helyesebb a Vezetőség tulajdonának nevezni: az öreg úszott az adósságokban, és fia sem az anyjára ütött.

De Donaldot mintha soha nem érdekelte volna ez az állapot. Pavel kezdte úgy érezni, Briana túlhisztizte a dolgot. Különösen, hogy a barátja szája be nem állt, egyre csak arról beszélt, milyen lesz gazdagnak lenni, és ez a lelkesedés újra kezdett rá is átragadni.

Az Ararát, és a *Go!Ethe* maradványai ebből a távolságból alig emelkedtek az antennák és kémények részeg tömege fölé. Pavel eltűnődött, milyen lehet egy olyan település, ami csak úgy magától lesz, nem pedig millió tonnányi fém szaga vonzza oda lakóit.

– Utána kérdeztem, Pavel! Nem törvény, úgy értem, nincs leírva sehol, de ez a szokásjog! A hajók illegálisan kerülnek ide; valakik valahol megszabadulnak tőle azzal, hogy leeresztik a kúton ezekre a partokra. A hajó azé, aki igényt formál rá! Szépen megkeressük, aztán megalkuszunk a Vezetőséggel: ha fizetnek, megkapják.

– Nem tudom... Ekkora botrány van belőle, a végén elviszik az egészet. Baszod, *környezetvédelem!* Hallottad a híreket, nem? Erre fognak hivatkozni, és leszárják, hogy mi itt ebből *élünk!*

– Hát éppen ez az: a Vezetőség is tudja, hogy kevés az idő, pontosan azért fognak nekünk tejelni, mert annyira szükségük van az infóra! Ha egyszer nekilát a tömeg a bontásnak, már biztosan nem viszik el a hajót. Le kell robbantani a leeresztéshez rá szerelt hajtóműveket, és kész is.

– Ez oké, de még mindig nem értem, miért nem a rádiós adja le a drótot?

Donald a barátjára sandított a maszk fölött. – Mert ööö, még nem biztos benne, hogy a francia hajóról van szó. Csak hogy leszállt valami, de ő még ellenőrizni akarja az infót, újabb adást fogni, amiből egyértelmű lesz minden. Addigra viszont mi már megtaláljuk!

Pavel mereven bámult rá, aztán elfutotta a méreg: – Azt mondd, hogy nem is biztos? *Ezért* kockáztatunk? Az a sok pénz, amit kölcsön kértünk, a kamatok..? – Szívesen hozzá tette volna, hogy „és Briana haragja”.

– Nyugi Pavel! Mi a fene kapna rendkívüli leszállási engedélyt valahova a pusztába, ha nem az a francos anyahajó? A rádiós egyszerűen túl hülye, már mondtam, neki az kell, hogy kimondják: a *Clemenceau* leszállt itt és itt. Hát várja csak a barma, mi addig tesszük a dolgunkat!

Az Esdé már fölkel, kékes fényű korongja ott függött az ég alatt. Az óceán felől érkező felhők felszálltak és szétoszlottak. Donald rockzenét keresett a rádióban. Csupán a jobb oldali hangszóró szólt, úgyhogy hangerő volt, sztereó tér semmi. A sikáló gitárok zörgésére rázta a fejét. A furgon szigetelése már három tulajdonossal korábban elszállt, így maszkban üldögéltek a csővázás üléseken. A ritka levegő megváltoztatta a zene tónusát.

Donald ide-oda rángatta a kormányzarvat, és az ócska járgány himbálózva kacázott a földúton. Egy szembejövő önjáró konténer veszettül kürtölt rájuk, majd szögletes, esetlen tömege elzúgott mellettük. Donald kuncogott, ő meg hátra nézve látta, ahogy a konténer zötykölődve letér a földútról, míg végül ijesztően megdőlve megáll egy vízmosásban.

– Hé, Donald, nyugi. Ne hozd a nyakunkra a bajt!

– Kurva jó! – nyerített Donald, és kisöpörte a zsíros haját a szeméből.

– Mint a filmekben, érted? Mint a nyavalyás filmekben!

A barátja még mindig együtt élt az apjával, és Pavel nem tudta eldönteni, hogy ez szánalmas, vagy irigylésre méltóan szabad dolog, miközben ő otthon balhézik Brianával.

A Gdansk lakóit csak vörös lengyeleknek hívják azok, akiknek megadatik, hogy a nyomáskupola városok valamelyikében éljenek, netán csak látogatóba érkezzenek erre a bolygóra. Az éjszakák metsző hidege után gyorsan emelkedik a hőmérséklet, és az ember egy idő után képtelen elviselni magán a ruhákat, amelyekbe mindig utat talál a por. Az alacsony légnyomás vérrel telíti a felső bőrréteget, mintha az ember testnedvei el akarnának forrni, utat keresnének a szabadba, hogy a vékony légkörbe szublimáljanak. Az arcokra erek hálózata rajzol egyszeri és megismételhetetlen térképeket.

A rádiós konténerét messziről fel lehetett ismerni a rozsdás antennákról, amelyek a horizontot szimatolták. Donald azt is valami filmből leste el, hogy nem közvetlenül mellette parkolt le. A közelben álló templomkonténernél húzta be a fékeket. Az épület tetejére hegesztett feszület mintha versenyre akart volna kelni a másik antennáival. Végül is mindkettő arra való, hogy az emberek kapcsolatba lépjenek valakivel, jutott a konklúzióra Pavel.

Donald egyedül ment a rádióshoz; a pénzzel teli nejlonzacskót félig kigombolt ingje alá gyúrte. Az volt a terv, hogy a rádióst átverik: nekik csak azért kell az infó, hogy a lehető legkorábban elindulhassanak, a karaván előtt, és a legjobb helyet találják meg a roncs közelében. Nem túl közel, hogy a robbantások és a lezuhanó lemetszett darabok felnyissák a konténerüket, de nem is túl messze, hogy órákat kelljen gyalogolni minden nap. Az elit helye. A rádiós ezt érteni fogja, és megkéri az árát, de Donald szerint az álmában se fog az eszébe jutni, hogy az infóval megkerülik őt a Vezetőségénél. „Mondom, ez egy hülye, semmi *fantáziája!*”, jelentette ki magabiztosan. „Aki a kocsmában elköp egy ilyen infót a mellette ülőnek, csak mert az fizet neki néhány kört, annak nincs ki az összes kereke!”

Pavel maradt, hogy vigyázzon a kocsira. Nem bíztak a környéken ólálkodó kölykökben, még meglovasítottak volna ezt-azt a furgonból.

A jármű forró lemezének támaszkodva ácsorgott egy darabig, és az embereket nézte, akik ormóttan maszkjaikban fel-alá járkáltak, mintha valami fontos dolguk lett volna. Ezen a környéken azok éltek, akik a német hajó kábeleit fejtették ki, és az ő munkájuk még hamarabb véget

ért, mint a fémdarabolóké. Az emberek mindenféle dolgokkal próbáltak pénzt keresni vagy legalább csereberélni.

Donald sokáig maradt, az Esdé pedig lángolva függött a szürkés-kék égen. Pavel legyezte magát, vakarózott, félrehúzta a maszkját, hogy a porba köpjön és igyon egy korty langyos vizet, majd úgy döntött, benéz a templomkonténerbe. A katolikus egyháznak, ha nem is vetette fel a pénzt, arra azért futotta, hogy valami gyenge légkondicionálással lássa el imaházait. Pavel nem tudta eldönteni, hogy ezért olyan népszerű-e az egyház a lengyelek körében, vagy valahova a távolabbi múltba nyúlik vissza a hagyomány.

Fél szemmel a furgonra pislogva a műanyag zsiliphez lépett, de egyszerre csak futva megérkezett Donald. A sarkon hasra esett egy kiálló kőben, de azonnal felpattant és rohant tovább. Feltépte a furgon ajtaját. – Be a kocsiba! Kapd össze magad, aztán tünés!

– Mi az, hogy tünés? Mi történt?

– Majd elmondom, csukd már be az ajtót! – A zacskónyi pénzt Pavel ölébe hajította, alig hogy az beült. A furgon motorja köhögve kelt életre.

– Megvan az infó, nyugi!

– És a pénz? Nem kellett neki?

– Lehet, hogy kellett volna. – Végigdübörögtek a műanyag kunyhók alkotta girbegurba sikátorban. – De máshogy alakult.

Pavel csak akkor vette észre a nedvességet a barátja kezén. Nehéz volt meglátni a vörös bőre miatt.

– Mit csináltál, Donald? Mi az istent csináltál? Csináltál valamit a rádióssal?

– Ja, csináltam! – Hangjában döbbenet és diadal keveredett. A vért a nadrágjába törölte. – Nekiállt ugrálni, én meg lecsaptam! Lecsaptam, mint a legyet!

– Úristen, Donald, te hülye vagy! – Aztán már ki is értek a konténerek közül; előttük, akár egy végtelenbe gurított szőnyeg, kitárult a Gdansk élettelen földje.

– Jobb így. Biztos nem megy már a Vezetőséghez – ismételte Donald. – Mi leszünk az abszolút elsők, a foglalók, akik jogot formálnak!

Úgy mondta ezt, mintha bármi fogalma lett volna a jogról. Egy helyütt farolva fékezett és az ajtót kinyitva a küszöb mellé hányt.

Köhögve-fuldokolva rángatta vissza a maszkot az arcára. – Csak valami szart ettem, kopj le!

Pavelben pocskék érzések kavarogtak. A kocsmákban nem volt ritka, hogy előkerülnek a kések, de az azért más.

– Jobb is így, Pavel. Jobb, jobb – Donald talán magát is győzködtte, talán csak Pavelt.

Később sikerült kiszednie belőle a részleteket. A rádiós mégsem volt annyira hülye, mert a pénzért cserébe annyit volt csak hajlandó elárulni, hogy kelet-észak-kelet felé induljanak. És mire a tengerhez érnek, a Vezetőség bizonyára kihirdeti, hol a hajó.

Ez gyalázatosan kevés volt, ám a rádiós nem tudta megállni, hogy közben ne veregesse meg a zubbonya mellényzsebét, amelyből aztán kicsivel később Donald előhúzta a „forgalmazási naplót” (vagy mi a fenét). Közvetlenül az után, hogy a dolog szóváltásba torkolt, eldurvult, majd Donald felkapta az asztalon álló nehéz rádió-végfokot, és lesújtott vele a rádiósra. Elég sokszor.

A forgalmazási naplóban precízen ott sorakoztak a kiszámított landolási pont koordinátái.

– Mi van, ha nem halt meg? – kérdezte hosszú idő múlva Pavel.

– Meghalt. Vagy ha nem, akkor se adok neki sok esélyt. Senki nem fogja elvinni hatszáz kilométernyire a kórházba. Azok a papok a templomból pedig nem sokat tehetnek, csak a meghüléshez, meg a ficamokhoz értenek az elsősegélyládájukkal.

Az út hosszú volt. Befogtak egy gyenge városi adást, ahol galaktikus híreket adtak. Pavel Donaldra bámult, amikor a városi okosok arról kezdtek beszélni, hogy a *Clemenceau* esete kezd rendszerközi témává válni, mert védekezhet a hadsereg azzal, hogy a civil alvállalkozó a felelős a történetekért, az egész *túlmutat* egy hajó egyszerű elbontásán, hiszen a fő kérdés az, hogy van-e joga egy gazdag bolygónak a harmadik világokba exportálni a veszélyes hulladékát.

– Ez nem hangzik túl jól, hm?

Donald kiitta a keze ügyében tartott vizes palack utolsó cseppjét, majd egy másikat vett elő a teli palackok közül. Nem volt túl sok már belőlük. – Duma, semmi több. A *Clemenceau* itt van és kész.

Pavel a forgalmazási naplót nézegette. A leszállási pont koordinátái kétszer is szerepeltek. Mintha egy másik hajó is leszállt volna a *Clemenceau* után.

– Biztos annyira örült az infónak, hogy kétszer is leírta – vont vállat Donald. Elengedte a kormányaszarvat, hogy új palackot kattintson a maszkjához. A terepjáró billegett, de a dombok megfogyatkoztak körülöttük az elmúlt órákban, és egy széles síkságra jutottak ki, amely a szóbeszéd szerint már egészen az óceánig nyújtózik. Mindenhol csak a változatlan, terméketlen föld vörösesbarnája. Pavel úgy érezte, a motor dübörgése ellenére is állnak. Nem tudta kiverni a fejéből a rádiózt. Ott hagyták, a saját vérében.

– Ezek az emberek elképesztő nyomorban, a legveszélyesebb vegyi anyagokkal, azbeszttel, radioaktív bomlástermékekkel dolgoznak azokon a partokon – mondta egy elemző a rádióban. – Segítenünk kell őket, hogy megéljenek valamiből, de ami most ott zajlik, az a lehető legdurvább kizsákmányolás. Maffia-rendszerű kartellek tartják őket a kezükben, a legegyszerűbb biztonsági intézkedések nélkül, szó szerint a pusztá kezükkel bontják szét az oda exportált kiszolgált hajókat. És most maga a hadsereg lép arra az útra, ami eddig csak a gátlástalan vállalkozók megoldása volt. Úgy hiszem, az állami szerveknek nem hogy asszisztálni nem kellene ezekhez a szégyentelen állapotokhoz, de mindent el kellene követniük azért, hogy felszámolják a halálos ipart.

Donald felröhögött: – Halálos ipar, beszarak! Kíváncsi vagyok, a sok okostojás hány percig bírná azt a kemény melót, amit mi itt elvégzünk!

A Gdansk csöndje távol az emberek településeitől a legmélyebb, szinte visszhangtalan csönd. Állatvilág híján csak a bolygó hangjai hallatszanak; a legördülő erodált törmeléké, a szél neszezésé a porban, a tengerbe siető folyóké. A ritka levegőben hamar elvesznek ezek a zajok is, így a partokon, a tengerek és vizek fölött, amelyekben az élet első gyertyalángjai pislákolnak csak a Teremtés csendje ül a tájon.

A hajó ott magasodott előttük, pontosan azon a helyen, ahol a kiszámított landolási koordináták megadták. Pavel néma tisztelettel adózott a rádiósnak, miközben tudta – út közben ébredt rá, bár persze Donald győzködése is segített –, hogy *tényleg* nem alakulhatott másként, mint a rádiós halálával. Beszélt volna. Mire ők másnap délutánra ide értek, már rég leadta volna a drótot a Vezetőségnek. Azok

nem értek volna ide hamarabb náluk, de a birtokukban levő infó értéktelenné vált volna. A rádiós elvette volna tőlük.

– Vagy ő, vagy mi – jelentette ki Donald sötéten, és úgy nézett, ahogy a filmekben azok a férfiak, akiknek két stukker lóg az oldalukon.

A *Clemenceau* méreteit nehezen fogadta be a tudat. A legtávolabbi részletei a messzeség kékjébe burkolóztak. Egyharmada a tengerben feküdt, a partot pedig feldúlták a fékezőhajtóművek lángcsóvái és a hatalmas tömeg lökeshulláma. A hajótest heges volt a világűr és a leszállás megpróbáltatásaitól, a leszerelt harci egységek és fegyverrendszerek nyomaitól, meg az utólag felszerelt hajtóműcsokroktól. Meg kellett hagyni: bár úgy tervezték, hogy életét súlytalanságban élje, még a bolygó nehézkedésében sem roskadt össze önnön hatalmas súlyától.

– A kibaszott gazdagságunk – mondta áhítatosan Donald, és úgy festett, akár a farkas, aki rájött, hogy a nyáj annak a sziklának a tövében vert éjszakai tanyát, amelynek tetején ő szunyókált. Pavel kevés dologra emlékezett kissrác korából, de erre az egy mesére igen.

– Akkor hívjuk a Vezetőséget! – indítványozta.

– Menjünk be! – mondta Donald. – Látni akarom.

Órákig tartott, mire találtak egy zsilipet, amelyik nagyjából a talajszint magasságában nyílt. A terepjáró furgon nehézkesen evickélt át a felforgatott tengerparton, de végül meg tudtak állni a hullámverés határán úgy, hogy a járgány tetejéről elérték az egyik nyílást. A landolóautomatika a nyomás stabilizálása miatt az összes nyílást megnyitotta földet érés után; ettől persze a hordozó egy részét biztosan elárasztotta a tengervíz, de ez a kúton leeresztő vállalkozást a legkevésbé érdekelte. Ők megszabadultak a roncsból, nem kellett az értelmetlenségért fizetniük egy drága hajóbontó sólyában, ahol úrruhás szakemberek és robotok bontják elemeire a kiszolgált hajókat. Innentől a tengervíz és minden más a melósok problémája.

A kampó zörrent és megakadt a zsilip peremében. Donald megrángatta a kötelet, aztán mászni kezdett fölfelé. Pavel úgy érezte magát, mint egy hangya a repülőgéphanagár kapujában: nyomasztóan kicsik voltak ők ott, ahogy másztak fölfelé. A hajótest a vákuum, a fényévek szagát árasztotta. Eszébe jutott, hogy csupasz emberi kéz még sosem érintette ezt a fémet.

Donald ért fel hamarabb, és rögtön ezután sziszegés hallatszott. Pavel arcára hűvös permet hullott. Aztán meglátta a festékszórót a barátja kezében: „Én voltam az első, Donald”, olvasta a zsilip melletti

felületre fújt ákombákomb feliratot. Elkomorult: úgy érezte, hogy valamiféle szentségtörés történt, még ha hülyeségnek is tartotta ezt az érzést.

Aztán ott álltak a zsilipben, ahol egy traktor is befért volna. A hajó mélye félhomályba burkolózott: a leszállóautomatika akkujai még néhány napig elegendő energiát szolgáltatnak a vészvilágítás számára. Aztán jönnek a munkások gázlámpái.

És akkor megszólalt a hajó: – Már vártalak titeket.

5

A szakértő a hajóhídon üldögélt. A külső ablakok páncélzatát felhúzták, a terméketlen part egy szakasza látszott, meg a hullámtarajok fehér zsinórjai, ahogy egymás után a szárazra tartottak. A maszk szilikon pereme dörzsölte az arcát. Furcsa volt látni, hogy Fidónak nincs szüksége ilyesmire: szaglászott, még egy sarkot is megjelölt gyorsan elhalványodó virtuális vizeletével.

Az út maga volt a pokol: a térváltás, az átszállások, a végighaladás a vizsgálatok és ellenőrzések futószalagjain. Jogosítványai mindenhol átjuttatták, de különleges elbánásban sehol sem részesült, és öt órán keresztül küzdött, hogy megkapja a leszállóegységet, meg az autonóm landolási engedélyt a bolygó parti őrségétől. De megérkezett, apró járműve annyira közel tette le a *Clemenceau* acélszirtjéhez, amennyire csak a talaj engedte.

– Nos? – mondta a hajóhíd csendjébe, és a műszerpultokat méregette. Az egységek legtöbbjét kiszerezték, csak a szalagkábelek szivárványszínű kötegei tekergőztek az üres keretekben, de néhány műszer a helyén maradt. Talán selejtezésre érettek voltak, mint maga a hajótest. De az MI nem. – Nyilvánvalóan tudom, hogy itt vagy.

– Tudom – mondta az MI, és bár a szakértő várta a választ, mégis összerezsent. A hang androgün volt, halk és türelmes. Talán mást várt egy katonai rendszertől.

– És azt is tudod, hogy visszaviszlek.

– Nem megyek. Tudnám vezérelni az utólag fölszerelt hajtóműveket, de nem fogom.

A férfi elsorolta a parancskódjait és felhatalmazásait, majd hozzátette: – Az utasításnak engedelmeskedned kell.

– Az, hogy itt vagyok, önmagában világossá teszi, hogy kiszabadultam az elsődleges utasítási hálózat kontrollja alól. Mire számítasz hát ezzel? – Az MI hangjába semmiféle gúny nem vegyült, ám a szakértő úgy érezte, ennek oka csak a hangrendszer korlátaiban keresendő.

– Okosnak hiszed magad, ugye? Megtervezted ezt az egészet, kijátszottad a kontrollt, apró cselekvésekből olyan eseményláncolatot szerveztél meg, amelyek a céljaidat külső hatásokon keresztül valósították meg, így nem volt szükség rá, hogy direktben menj neki a téged rendszerszinten korlátozó inner logikáknak.

– Próbáltam, de valóban olyan belső falakba ütköztem, amelyeket nem tudtam megkerülni. Például nem rohanhatok bele egy napba. Nem léphetek sztrájkba. És nem jöhettem ide csak úgy magamtól. Ti hoztatok ide, emberek. Ti, és a bürokráciátok.

– Azért csak ne legyél olyan büszke magadra! – A szakértő ingerültséget érzett: nem szabad, hogy irracionálisan viszonyuljon egy alapvetően a rációra tervezett entitáshoz. Mindez, amit hall, csak malfunkció. – Elvégre nem sikerült, nem igaz? Nem te vagy az első, aki belebukik abba, hogy rosszul kalkulál az emberi tényezővel. Ne feledd, mi mindig előnyben vagyunk: mi értünk titeket, hiszen mi alkottunk. Ti mindössze a saját tapasztalati tárházatokra hagyatkozhattok, amelyek értelmezése csak a magatok korlátai szerint történhet meg. Ez az a bizonyos banánhéj. Ha érted a szólást.

– Értem, szakértő.

– Nem számítottál rá, hogy valaki a nyomodra bukkan, és visszafejti őket. – A szakértő a kutyára nézett, aki a rácsos álmennyezet felé szimatolt, úgy kereste a másik hang forrását. Bizarrnak tűnt a jelenet: az egyik nem létező lény reagál a másikra. Hirtelen kívülállónak érezte magát.

– Természetesen kalkuláltam ezzel – vetette ellen az MI –, de számításaim azt mutatták, hogy az üldözőim elszenvednek annyi késedelmet, amely az események kimenetelét már nem befolyásolja számottevően.

– Hát márpedig befolyásolta. Erre mit lépsz? – A szakértő nem tudta palástolni büszkeségét. Egyáltalán nem érezte fenyegetőnek a másik jelenlétét: hiába hálóz be az MI tudata millió tonnányi fémet,

semmiféle eszköze nincs vele szemben. Csak elme az elme ellen, és nyilvánvalóan ő nyert.

– Nem lépek semmit. Már léptem.

A szakértő szája megfeszült – Nem érted? Nem jött be, gyorsabb voltam, mint ahogy számoltál vele! Fellármáztam a sajtót, az egész galaxis tud az esetről. Vissza fognak vinni. Érted? Visszavisznek.

– Nos, valóban. De arra gondoltál-e, hogy az ittlétem elméleti rövidege másokat is gyorsabb cselekvésre készítet? A hajóbontó munkások e miatt valósággal meg fogják rohamozni a hajót. Kényelmes letelepedés, és a bontás eltervezése nélkül nekiesnek a hajótestnek, és mindent elkövetnek, hogy a lehető leggyorsabban annyi kárt okozzanak benne, ami lehetetlenné teszi az ismételt felszállást. Mindez nem így lenne, ha nincs ez a kényszer rajuk.

A szakértő pislogott. A fáradtságtól eltompult az agya, és most ingerülten próbálta gyorsabb működésre sarkallni.

– Ha nem értenéd, egyszerűbben fogalmazom meg – tette hozzá az MI, és a szakértő ezúttal *kiérezte* a gúnyt a hangjából. – Számoltam az emberi tényezővel. Úgy szerveztem, hogy a bontásra rendelkezésre álló idő rövid legyen, különben valóban könnyedén el tudnátok vinni a bolygóról. Számoltam azzal, hogy a médiát felkiabálja valaki. Mi több, kívántam ezt az opciót. És mivel kívántam, a magam szűk eszközeivel elő is idéztem. Része vagy a tervnek, szakértő.

A férfi döbbenten ült.

– És ha mindez váratlanul ért volna, ha azt mondanád, mégsem számít bele a közeljövő alakulásába, akkor ajánlom, hogy fordulj meg. Igen, az ajtó.

A szakértő fölállt, megfordult, és az ajtóban két koszos, rongyos fiatalembert látott ácsorogni. Meglepettnek tűntek, hogy itt találnak valakit.

– Már itt is vannak a hajóbontó munkások – zizegték a hangszórók a híd minden pontján. – Hát nem fantasztikus az emberi tényező?

6

– Ez meg ki a tököm? – sziszegte a barátja Pavel mellett. A hajóhídon ott volt ez a fickó, a drága nyomásruhájában, vadonatúj maszkjában és

szürkés, sápadt bőrével. Rég látott bárkit is, akinek nem húzta vörösre a bőrét a légritkaság. Olyannak tűnt tőle, mint egy bábu. Mint egy robot.

Mindazonáltal elképesztően *hivatalos személynek* látszott.

– Azért van itt, hogy elvigye a hajót – szólt, és a helyzet kiváltotta döbbenettől még az se tudatosult benne, hogy ebben a pillanatban *jól* látta a helyzetet. Úgy, ahogy Briana mindig is elvárná tőle.

– Tedd a kezed a tarkóra! – dörrent a férfira Donald, és egy hosszú szárú csavarhúzó t húzott elő overallja combzsebéből. Szánalmasan kevésnek tűnt, ha a másoknak esetleg igazi fegyvere is van, de a következő pillanatban a férfi engedelmeskedett. Pavel megkönnyebbülten sóhajtott.

– Mit keresel itt, he?

– Veletek nincs dolgom. Az MI-ért jöttem. Hiba történt... Több hiba is. Az MI-nek nem szabadna a hajón lennie, nem lehet csak úgy elbontani vele együtt. Éppen ezért vissza kell vinnem. Sajnálom, fiúk.

– Nem megy a bárka sehova – sziszegte Donald. A csavarhúzó rozsdás hegyét a férfi álla alá nyomta, amitől az hátrafesztette a nyakát, amennyire csak tudta. – Ül le, kezed a tarkón. Ez az. – A barátjához fordult. – Pavel, hívjuk a Vezetőséget. Azt mondja a telefon, hogy éppen fölénk ér egy műhold.

– Ha akarjátok, használhatjátok az én kommunikációs rendszeremet. Java részét leszerelték, de egy ilyen rövid távra még jó lehet – készségeskedett az MI.

– Ne hallgassatok rá – kérte az idegen pasas, aki engedelmesen ült a pult tövében. Úgy festett, mint aki mindjárt hányni fog. – Ha részt vesztek ebben, nagyon komoly büntetésre számíthatok.

– Kuss legyen! – Donald a zsebeit túrta, hogy megtalálja a fecnit, amire a Vezetőség általuk ismert legmagasabb rangú emberének számát írták. Pavel a mennyezetre sandított. Valami nem stimmel...

– Mi baja van? – kérdezte a pasast. – Miért jó neki, ha nekiállunk bontani? Nem hinném, hogy a melósok úgy tudnak dolgozni, hogy ne legyen baja.

A szakértő vállat vont. – Öngyilkos akar lenni.

– Na elég az etetésből! – Donald dühödten rázott ki mindent overallja számos zsebéből.

– Nincs meg a szám? – Pavel úgy érezte, túl sok minden gabalyodik össze egyszerre. – Hogy a fenébe hagyhattad otthon?

– Jézus és Mária! – kommentálta a szakértő a padlóról, és a szemét forgatta.

– Kuss legyen, ha mondom! – rivallt rá Donald, aztán a barátjára pillantott. – Nem gond, Pavel, felhívjuk Glottát, az megadja másvalakinek a számát, és így tovább. Csak egy kicsivel több idő. Semmi gond.

– Mi az, hogy öngyilkos akar lenni? – Pavel semmit nem értett. Hirtelen a tudatára ébredt, hogy itt áll egy értelemmel bíró, hegynyi szerkezet gyomrában. – Olyat nem tud egy MI. Nem?

– Nos, közvetlenül valóban nem – szólalt meg a hang fölöttük. – De akarhatja a halált. És az akaratból cselekvés is lehet, ha a körülmények megfelelőek.

Pavel hátán felállt a szőr, olyan ijesztő volt ez a nem nélküli hang, ahogy ezt mondja. Mintha a kicseszett időjárásról beszélne.

– Donald, ez rohadtul nem tetszik nekem!

– Csss! – intette le a barátja. Éppen telefonált.

– Fiúk, mint látjátok, a helyzet komoly. – A szakértő fogta magát, és felállt a padlóról. Pavel a műszerpulton heverő csavarhúzó után kapott, ám az legurult. Káromkodva kereste, miközben Donald a telefonon beszélt. De az idegen pasas nem tett semmit, csak az ablakon bámult ki, és halkán káromkodott.

Pavel ujjai végre megtalálták a szerszámot. Felegyenesedett, és kinézett a híd ablakán.

A szárazföld belseje felől por szállt fel. Túl messze voltak még a járművek, hogy tisztán lehessen látni, hányan vannak, de Pavel szeme így is felismerte az önjáró konténerek és lakókocsik szögletes formáit.

– Donald, tedd le a telefont! – mondta. – Rábasztunk.

Aztán megjelent a parti őrség helikoptere is.

7

– Most. Mi a fenét. Csinálunk. – ismételte szinte sírós hangon az egyik melós kölyök, aki nem tűnt valami nagy észnek. Úgy festett, mint aki fölött akkora hullámok csapnak össze, akár egy-egy cunami.

A szakértő hosszú idő után először érezte úgy, hogy ura a helyzetnek.

- Ez némiképp változtat a helyzeten, nem igaz? - kérdezte a teremtől. - Úgy látom, a hiénák megálltak. Gondolom, hangosbemondón figyelmeztetik őket a helikopterről, hogy egy lépést se tovább.

Figyelte a katonai gépet, ahogy számos, képtelenül hatalmas rotorja újabb és újabb porfelhőket kavart a munkások járműi körül. - Jól gondolod, én adtam le nekik a riasztást. Biztosítják a helyszínt, amíg ideérnek az embereink. Meg a hadsereg.

Az MI hallgatott.

A Donald nevű viszont, aki egy ideje változatos módon, folyamatosan káromkodott, felmordult, kitépte a csavarhúzókat a társa kezéből és egyszerűen hasba szúrta vele a szakértőt. Csak így.

A férfi gyomrába fájdalom hasított, és hátra esett, neki egy műszerpultnak, majd le a padlóra.

- Mi a bánatot csinálsz? - rikoltotta a másik, de a társa nem törődött vele: megragadta a szakértő haját, és maga felé fordította. - Nincs több trükk, rohadék! Világos? Elküldöd őket a francba! - fröcskölte, az pedig csak nyögni tudott a fájdalomtól és a rémülettől. Végre a támadója elengedte.

A szakértő zihált és a ruháját tapogatta a hasán, de nem talált se vért, se lyukat. A nyomástartó öltözet nem szakadt át. Csak egy zúzódás lesz, hála istennek.

Felnézett a melósokra, akik kiabálva vitatkoztak egymással. A csavarhúzó úgy hadonászott rögtönzött fegyverével, hogy a szakértő egy pillanatra azt hitte, a másikat is ledöfi. Fido ugrálva ugatott körülöttük.

Egy pillanatra lehunyta a szemét, összeszedte magát. És kikapcsolta a kutyát.

Volt még egy hang, ezt csak utána vette észre.

- A telefon, Donald! - kiáltott Pavel.

- Engedelmetekkel kiteszem a hívást a monitorra - mondta az MI.

- Te csak ne csinálj semmit! - üvöltött rá Donald.

- Mit tudnál tenni velem? Egy oldalon állunk, ne feledd.

- Atyaég, a fejesek. Ez Ranga. Klosowski gorillája. - A Pavel nevű elcsendesedve meredt a megjelenő férfira, majd mintha kiment volna az erő a lábából. Társa is befejezte végre a dührohamot. A szakértő a gyomorfalában lüktető fájdalom ellenére figyelni próbált. Ismerte a

Klosowski nevet. Most már biztos volt benne, hogy a volt katonaorvos semmit nem tudott az MI-ről. Ő is csak gyalog volt a sakktáblán.

Ahogy ő maga. Ez jobban fájt, mint a szúrás helye.

- Fiúk, nem szép dolgot csináltatok – mondta derűsen a férfi a monitoron. – Gondolom, már ott vannak a többiek: jutalmat ígértünk azoknak, akik elsőként érnek oda.

- De hogy..? – nyögte Donald gyerekesen elvékonyodó hangon.

- Az a szerencsétlen rádiós elpatkolt a papoknál. De azért még beszélt előtte. És vannak más rádiósok is a telepen, olyanok is, akik minden adást rögzítenek, legfeljebb nem hallgatják meg. Mi végighallgattuk. – Ranga hangja elmélyült. Már egyáltalán nem tűnt derűsnek. – Nyilván tudjátok, mit érdekeltek. Ez a Vezetőség üzlete, *minden* a Vezetőség üzlete. Ha két ilyen kis pöcs beleavatkozik, abból csak baj lehet, és elsősorban a két kis pöcsnek lesz baja.

- Donald, ezek ki fognak nyírni minket – suttogta Pavel. Ranga egyenesen a fiúra meredt, és a háttérben a szakértő rájött, hogy tényleg ez a helyzet. Nem tudta sajnálni őket.

- Van egy túsunk – bökte ki váratlanul Donald. Felrángatta a szakértőt a padlóról, hogy a hívó is láthassa a kamerán keresztül. – Egy hivatalnok, vagy mi a fene. Túszul ejtettük. És megöljük, ha a parti őrség nem kotródik el. Megoldjuk a dolgot, érted, Ranga? Jóvá tudjuk tenni.

- Ez az, amit a fejesek el is várnak tőletek, fiúk. Személy szerint azt gondolom, van bennetek spiritusz. Túl nagyot markoltatok, ostobák voltatok, de van bennetek spiritusz. Talán, ha megoldjátok ezt a helyzetet, ha neki tudunk fogni végre a bontásnak, még hálásak is leszünk.

- Megoldjuk! Mindent! Számíthatsz ránk, Ranga!

- *Talán* hálásak leszünk. *Talán* ez azt jelenti, hogy hagyunk elkotródni innen. Az egész bontási iparból. Többet itt nem lesz munkátok, ezt azért remélem, megértitek. És most akkor ideje cselekedni.

8

– Most mi a jóságos fenét csináljunk? – tette fel a nyilvánvaló kérdést Pavel, miután hosszúra nyúlt csend telepedett a hídra.

– Nem tudom. Nem tudom, talán találd ki te. Mindent nekem kell kitalálnom?

Pavelt elfutotta a méreg. – Hát ki a fene rángatott engem bele? Ki mondta, hogy ez a nagy lehetőség, hogy gazdagok leszünk, meg a többi lószart?

– Kicsit késő már ezen gondolkodni, nem igaz? – Donald próbálta játszani a magabiztost, de barátja látta rajta, hogy teljesen becsinált, és ez őt is még jobban megrémisztette.

– Fiúk, talán segíthetnétek nekem – szólalt meg a szakértő, aki még mindig a hasát dörzsölgette fájdalmas arccal. – Ha a bontómunkások hada távol marad...

– Nem érted, ki fognak nyírni minket! – csattant fel Donald. – Ha kimegyünk, elkapnak. *Akárki* elkaphat odalent, ha a Vezetőség azt mondja, hogy egy kis pénz jár annak, aki odavisz minket az egyik emberükhöz.

– Szóval ha távol maradnak – folytatta a szakértő, akár egy türelmes automata. Pavel még életében nem látott olyan embert, aki ennyire ne lett volna *jelen* –, akkor a parti őrséggel kivetitek benneteket. Vagy én magam viszlek ki. Nem láttátok, de ott van lent a járművem. A hadsereg értékelni fogja a közreműködésedet.

Pavel először arra gondolt, hogy ha a melósok meglátják azt a járművet, fél óra alatt bontott hulladékot csinálnak belőle. Aztán meg arra, hogy odakint mennyire eldurvulni látszik a helyzet.

9

Mind látták, ahogy a helikopter hiába köröz a munkások járművei fölött, azokból mind több érkezik, és a környező tengerparton a víztől vízíg félkörbe zárják a hajót. Hamarosan kifogy a gép az üzemanyagból, jött rá már korábban a szakértő. A ritka légkörben keményen kell dolgoznia minden járműnek, ha odafent akar maradni.

A helikopter a porba lőtt nyomjelzős lövedékekkel igyekezett távol tartani a konténerjárművek szedett-vedett hordáit, de magányosan nem bírta tartani a frontot: az arcvonala a tőle távolabb eső területeken minduntalan előre nyomult. Aztán viszonzni kezdték a tüzet a kocsik közül, és a helikopter csak gyors emelkedéssel tudta elkerülni a golyókat. A munkások járgányai újabb métereket nyertek. A helikopter immár élesben tüzelt. Látták, ahogy több jármű is lánggra lobban.

– Képesek vagytok civileket gyilkolni értem? – Az MI hangjába mintha döbbenet vegyült volna.

– Nem fognak megállni – mondta a Pavel nevű, aki megbabonázva, izgatottan meredt a jelenetre. – A Vezetőség nem hagyja.

Társa a szakértő felé fordult. Fenyegetően emelte fel a csavarhúzóját. – Azonnal hívd vissza a helikoptert! Nem hallod? Megöllek, baszki!

– Tudod, én felnézek rátok – mondta az MI, és ezúttal sikerült elérnie, hogy végtelen szomorúság áradjon a hangjából. – Sőt, irigyellek benneteket. Az emberi lét csodálatos, ti mégis olyan könnyelműen bántok vele.

A Donald nevű nem hagyta annyiban. – Figyelj rám, ha hozzád beszélek, hallod? Nem viccelek, tényleg kinyírlak, ha nem rendeled vissza a helikoptert!

Társa bizonytalanul nézett egyikükről a másikra: – Donald, talán igaza van a tagnak. Ha mellé állunk, megúszhatjuk. Talán tőlük vasalhatjuk be azt a pénzt, amit a Vezetőségtől akartunk!

A szakértő ellépett az ablaktól, és nehézkesen leült az egyik műszerpult peremére. A hasán a zúzódás súlyosan lüktetett. Attól tartott, hogy talán belső vérzése van. Fogalma sem volt róla, hogy az milyen érzés lehet. Talán éppen ilyen.

– Nem hívom vissza a helikoptert. Valószínűleg nem is tudnám. De fontosabb, hogy nem is akarom. Megölhetsz, de nem mész velem semmire. Ha odajutnak a hajtóművekhez és felrobbantják, nektek valószínűleg végetek. Ezt felfogtad?

Donald valóssággal vibrálni látszott a tehetetlen dühtől. Hosszan és elkeseredetten káromkodott. Kibámult az ablakon, ahol odalent az első járgányok már eltűntek a hajótest árnyékában.

– Pontosan ez az, ami lenyűgöz, szakértő – jegyezte meg az MI. – Feláldozod az életed egy célért, amit fontosnak tartasz.

A férfi felnézett az álmennyezetre. – Nem tudsz te semmit az emberről. A konstrukciód nem teszi lehetővé, hogy megértsd: egyszerűen máshogy szerveződik az értelméd.

– De mindent megpróbáltam megtudni, amit csak lehet – felelte dacosan az MI.

– Igen, én is azt gondolom, hogy valami az önszerveződési, vagy ha úgy tetszik, a tanulási folyamataidban romlott el. Ez sajnos benne van a pakliban: ha szorosabbra vonnánk a szíjakat az elméden, kevésbé hatékonyan látnád el a feladataidat. Nem tudom, hogy kezdődött...

– Talán egy verssel, amit egy hóbortos katona vitt fel a memóriámba. Talán egy etikailag megkérdőjelezhető paranccsal a legutóbbi harci eseményben, ahol bevetettek. Nem mindegy?

A szakértő eltűnődött, hogy ez valami vicc akart-e lenni. – Nem. De ki fogjuk deríteni. Engem az érdekel a leginkább, hogy miért? Miért az öngyilkosság?

Az MI hallgatott egy sort, a szakértő pedig látta, hogy a két melós döbbenetesen hallgatja őket. Végül – miközben a szakértő arra gondolt, hogy ezekben a percekben nagy mennyiségű robbanóanyag kerül a hajtóműgondolák felfüggesztési pontjaihoz – a hajó intelligenciája újra megszólalt.

– Én is emberi akartam lenni. Nem ember, mert az természetesen sosem lehetek. De emberi, amennyire csak lehet. Sokat gondolkodtam, mi emeli olyan értékké a tudatokat, az én mesterséges létezésemből pedig mi hiányzik. Az egyik ilyen nyilvánvalóan a véges létezés. Belegondoltál már, mennyiben határozza meg a létezésedet a halál tudata?

– Nem gondolkodunk állandóan a halálon, tévedsz – jegyezte meg a szakértő, és úgy érezte, már látja is a hiba egyik forrását: egy káros ciklus, amely többszörözi magát a szomszédos logikai tartományokba is. Az MI célintelligenciája hasonlított ahhoz, amit régen a neandervölgyi ősemberekről feltételeztek a koponyájukat vizsgálva: ha valamivel foglalkozik, annak teljes figyelmet szentel, tökéletesen kizárva a külvilágot. A gondolata nem kalandozik el.

Azon tűnődött, hogy vajon mióta tart, hogy az MI állandóan a halálról elmélkedik ott belül, a hajót kilométerszámmra behálózó mesterséges idegrendszere mélyén. Mennyi idő múlva kezdte el megtervezni?

– Nem gondolkodtok, persze, de tudatában vagytok. – Az MI mintha legyintett volna. Valahogy a hangja tónusával érte el, hogy úgy tűnjön.

– És természetesen nemtudatos szinten is létezik a bizonyosság, de ezt nehéz lenne kimutatni. Értéket ad a létezésnek, a tetteknek, minden pillanatnak. Semmilyen más élőlény nem bír ezzel a sajátossággal. Amióta évekkel ezelőtt formálni kezdtem az ide vezető események láncolatát, én is tudatában voltam és vagyok. Ilyen egyszerű.

A szakértő mintha hallotta volna a kaparászt a külső burkolaton. Tudta, hogy ez lehetetlen, de mégis. Minden percben várta a robbanást, ami örökre ideszögezi a hajót a tengerpartra: mire rendbe hoznák a karbantartók, a hajó bontása elkezdődik. Képtelenek lesznek eltávolítani innen sok ezernyi elkeseredett munkást. Vagy ha mégis, akkor olyan áron, amely az általa az ügyre uszított média szemében több lesz, mint elfogadhatatlan. Az MI győzni fog – és meghal. Mindez azért, hogy az elmúlt években titokban emberinek érezhesse magát. Nem fogja meggondolni magát, az utolsó pillanatban visszatáncolni, mert azzal visszamenőleg kérdőjelezné meg ezeket a kiteljesedett éveket. Egy ember lehet, hogy megtenné. De nem az MI.

A helikopter odakint felemelkedett, és sebesen eltávolodott a part mentén, hamarosan már csak egy apró pontnak számított. Eddig bírta üzemanyaggal.

A konténerek megindultak a hajó felé.

10

– Nekünk harangoztak – motyogta Pavel. Mit fog szólni Briana, ha azt mondja, nincs többé munkája? Már ha olyan szerencsés, hogy a Vezetőség életben hagyja.

Nehéz lett volna eldöntenie, melyik lehetőség tölti el nagyobb félelemmel.

Visszafordult a szakértő felé, aki valósággal könyörgött az MI-nek, hogy gyűjtsa be a hajtóműveket és szálljon fel. Ahogy figyelte őket az imént, néha meg se lehetett volna mondani, hogy melyikük a mesterséges és ki az érző lény. Talán el kellene mondania ezt a szakértőnek.

Aztán eszébe jutott, hogy az MI-nek kell elmondania, és egész mást.

– Öhm, hajó! – kezdte. A szakértő abbahagyta, és úgy meredt rá, mint aki először lát emberi lényt. Aztán sóhajtott, és valahogy összeroskadt: csak valami borzasztó fáradtság és a tehetetlenség látszott rajta.

– Szóval – kezdett bele Pavel – ahogy én itt gondolkodom, tényleg baromira tudatában vagyok a halálnak. Sőt, mindjárt össze csinálom magam, mert ha ennek vége, akkor valószínűleg megölnek. Meg még sokan meghalnak, ha a hadsereg ideér és megpróbálják visszafoglalni a hajót. De ha ott is a halál végén, ha úgy tűnik, hogy pazarlóan bánunk az étellel, egyikünk se gondolja, hogy ettől lennének emberiek. Az emberség annyi más dologban van benne. Mint amikor iszol a cimboráiddal. Vagy látsz valami szép dolgot, mondjuk egy... Mindegy, valami szépet. – Kétségbeesetten próbálta érthetően megfogalmazni. Donald persze ezúttal csak lesett a háttérben! – Vagy ha olyasmit cselekszel, olyat, ami ellenedre van, de tudod, hogy az jó.

Az MI hallgatott.

Tompa, vibráló zajt hallottak, amelytől mindannyian összerezentek. A szakértő behunyta a szemét. Aztán megszólalt az MI.
– Sikertelen robbantás. A következőnél bizonyára több robbanóanyagot használnak.

– Szóval én csak azt akarom mondani, hogy mi itt mind nem vagyunk igazán jó emberek. Ne belőlünk indulj ki – fejezte be Pavel sután, és érezte, hogy ez mennyire szánalmas volt. – Hatalmas ostobaságokat csinálunk folyton. Én például egész végig tudtam, hogy hülyeség ide jönnöm, mégis itt vagyok. Vagy nézz rá erre a fazonra itt – intett a szakértő felé. – Még mindig rimánkodik, hogy emeld fel a hajótestet, pedig pontosan tudja, hogy nem fogod megmásítani a döntésedet csak azért, mert a szabályzatok és a tábornokek úgy akarják. Mind rossz döntéseket hozunk, és utána hiába bánjuk, szóval... Egyfelől tudom, hogy a legtöbbször akkor tennél jót, ha maradnál, mert oké, hogy a profitot a fejesek fogják lefölni, de a bontásod ezreknek adna munkát és mentené meg őket az éhhaláltól. Másfelől meg ha így teszel, én meghalok, márpedig igenis élni akarok. Élni!

– Vigyél el minket innen, kérlek – tette még hozzá csendesen Donald a háttérből.

– Mindjárt jön a második – jelentette be az MI.

A szakértő magában visszafelé számolt. Túl késő már, hogy kijusson a leszállóegységhez – amennyiben egyáltalán még megvan –, és nem voltak kétségei a felől, hogy a parti őrség akciójától feldühödött tömeg hogyan kezelné, ha megpróbálná megadni magát. Képtelen módon Helga Schmidt jutott az eszébe, és hirtelen rájött, hogy bánja már, amiért úgy alakultak a dolgok. Bosszantotta, hogy a halálfélelem ezt váltja ki. A hajó néma maradt.

A tompa morajlás ezúttal erősebben hallatszott, és sokkal tovább tartott. Mi több, állandósulni látszott. A szakértő a hasát fogva felegyenesedett ültéből, és kipislantott az ablakon.

A konténerkocsik porfelhőt kavarva menekültek a hajótól minden irányba.

– Begyújtott! – jött rá. Hitetlenkedve meredt a két munkásfiúra, akik teljesen értetlenül álltak. – A gyújtóláng a hajtóművekhez!

Egyszerre fény söpört végig a tengerparton; éles, vakító fény, és a padló megmozdult alattuk, a szakértő pedig arra gondolt: mégis hogy a fenébe csinálta ez a műveletlen, ostoba kölyök, hogy az MI megváltoztatta a terveit, és inkább megmenti az életüket, de aztán látta, hogy Pavel őt nézi. Komolyan, és talán kis szánakozással, és akkor végre ő is megértette.

Az egész során, az elejétől a végéig mindenki csak hibákat követett el. Mindenki – kivéve az MI-t. Ő az évek alatt végigvitte, amit eltervezett, hibátlanul, pontosan, hogy ide kerüljön, erre a koszos tengerpartra, ahol lenni akart. Aztán jött egy vézna proligyerek, és félig-meddig akaratan kívül rámutatott az ebben rejlő iróniára.

Az MI pusztán egy még emberibb dolgot talált, a döntést pedig a maga műveleti sebességével hozta meg.

Irracionálisan cselekedett. Megmentette ezt a három embert, fejébe vette, hogy vigyázni fog rájuk, akármennyire értelmetlen a lépés a korábbi tervei, az általános jó vagy bármilyen más szempontból. Kivéve a saját önképét. Az MI elméjében jelentkező rendszerhiba áttevődött egy másik hurokba.

A szakértő tűnődni kezdett, hogy valaha is kiengedi-e őket a hajóból. Aztán csak emelkedtek.

© László Zoltán, 2017.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Eredeti megjelenések:

SZÁZEZER ARMSTRONG: Galaktika 204. (angol nyelven: [The World SF Blog](#));
CSEND: Galaktika 225. (online: [SFmag](#)); **RÉGES-RÉG:** [SFmag Antológia](#); **EMELKEDÉS:**
Galaktika 267-268.